

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
2. MAREC
1988

Letnik XLIII.
Štev. 9 (2369)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 7 šil.
300 din

P. b. b.

Johann padel v Tolmun Koš smeha na Brnci

Preko 350 ljudi je v soboto napolnilo dvorano kulturnega doma na Brnci. Radovednost, kaj in kako bodo zaigrali Brnčani, jih je privedla v takem številu. Ni jim bilo žal. Bila je predstava kot se spodobi. Presenečenje nad kvaliteto je bilo očitno. Gledalci so predstavo prekinjali z aplavzi ob odprti sceni. Gosta, izpovedna komedija, včasih satira, včasih kabaret. Tudi režiser Militarov je bil zadovoljen, mi pa z njim. Več na 6. in 7. strani.

Pepej Marketz postal tarča napadov

„Pepej Marketz je državni izdajalec, levi Don Camillo, poziva mladino, naj odkloni vojaško službo“ – To so le trije očitki, ki jih je bil deležen šentjakobski župnik Pepej Marketz v ponedeljekovi „Kronen Zeitung“. Vzrok tega nezaslišane obrekovanja: pri pogrebu šentjakobskega podžupana Gitschtalerja je župnik Marketz omenil, da rajni ni obiskoval nedeljskih maš. Vsaj eden izmed šentjakobskih farnih svetnikov je to gonjo sprožil, „Krone“ pa dela iz tega škandal.

Pepeja Marktza nismo mogli doseči, da bi poizvedeli za njegovo stališče. Kljub temu pa ta napad dokazuje, da se gonja proti dvojezičnosti nadaljuje tudi na cerkveni ravni. S tem se namreč uredništvu naš sum, da manjšini sovražne sile za šolstvom hočejo prenesti narodnostni konflikt tudi v cerkev.

Sosvet: Odločitev po temeljiti razpravi!

Vprašanje vstopa koroških Slovencev v sosvet, ki je postalo aktualno po razgovorih predstavnikov obeh osrednjih organizacij z ministroma Löschnakom in Neiserjem 17. februarja na Dunaju, bo glavna točka skupne seje obeh odborov Zveze slovenskih organizacij v četrtek zvečer na sedežu ZSO.

Do tega časa bo na razpolago uradni „memorandum“ oz. protokol o razgovorih Slovencev z zvezno vlado, na podlagi katerega bo po temeljiti razpravi znotraj

obeh odborov sprejet sklep ali bo ZSO pripravljena vstopiti v ta organ ali ne.

Kot smo že poročali, je zvezna vlada po devetletnih razgovorih le ponudila sicer majhen in od zahtev Slovencev še dosti odmaknjen paket možnosti reševanja problemov, ki pa ga pogojuje z vstopom v sosvet.

Uradni memorandum zvezne vlade je zdaj v nekaterih točkah bolj konkreten, obstaja pa tudi več odprtih točk, ki so še potrebne razjasnitve.

Šolstvo: dvojezičnim učiteljem zdaj grozi popolna degradacija!

Dvojezičnim učiteljem na ljudskih šolah na dvojezičnem območju južne Koroške zdaj resno grozi popolna degradacija! Najnovejša izjave predsednika svobodnjaške stranke Haiderja glede statusa takoimenovanega dodatnega oz. asistenčnega učitelja namreč ne napovedujejo nič dobrega. Haiderjeva zahteva, naj bi bil dodatni učitelj kljub nižji kvalifikaciji enakovreden dvojezičnemu razrednemu učitelju, je brez dvoma očividni poskus popolnoma razvrednotiti dvojezične učitelje. Predlog dolgoročno meri na

še bolj „učinkovito“ ločevanje na osnovnih šolah južne Koroške kot to predvideva že takozvani koroški pedagoški model.

Haider, ki zaradi te zahteve s strani FP ni podpisal iniciativnega predloga treh strank in s tem preprečil tudi vložitev predloga v avstrijskem parlamentu, pa hoče tudi zožiti trenutno področno veljavnost manjšinskega šolskega šolskega zakona na Koroškem. Njegov cilj je povsem jasen. S postavljanjem teh dveh zahtev hoče okrepiti pritisk na socialistično in ljudsko stranko in s to taktično

potezo degradirati dvojezične učitelje.

Haiderjevi zahtevi, ki je tudi zahteva Heimatdiensta, se je že priključila koroška ÖVP, stališče koroških socialistov oz. deželnega glavarja Wagnerja pa je takšno, da je upravičeno podvomiti, če ni tudi Wagner po razgovoru z Haiderjem pretekli teden na Dunaju že pristal na njegovo zahtevo.

Sicer pa ostaja šolstvo vroča tema koroške politike. „Obfrau“ FP Kremhilde Trattnig je napadla soustvarjalca modela Reinprechta in mu očitala njegov dvom o

izvedljivosti predlagane „reformne“. Wagner pa je včeraj izjavil, da je zanj merodajen tristrankarski sklep 18. novembra na Dunaju.

Osrednji organizaciji koroških Slovencev sta medtem že izdelali skupni zakonski osnutek na podlagi stališč obeh organizacij. Tega bosta po zaključni ureditvi še v teku tega tedna posredovali avstrijskem parlamentu. Zakonski osnutek je bil izdelan na podlagi vmesnega poročila zvezne strokovne komisije in je proti kakršnikoli obliki ločevanja otrok po jezikovnih kriterijih.

PREBERITE

na strani

- 2 Papež bo pridigal tudi v slovenščini
- 3 1938 – 1988: prireditve v pomislek
- 5 Diese Woche im Slovenski vestnik
- 7 Televizijska dokumentacija „Vojna brez fronte“
- 9 Koncert glasbene šole v Pliberku
- 12 Lepena: Trije domačini slavili.

Visoka tehnologija z najmodernejšimi stroji ter visokokvalitetno jeklo bosta po pričakovanjih Uniorjeve tovarne zagotovila konkurenčnost proizvedenega orodja na svetovnem trgu in utrdila sloves proizvajalca. O otvoritvi obširnejše poročamo na 4. strani.

Slika: Trenkwalder

Slovenske žene pri Dohnalovi

25. februarja so se predstavnice Zveze slovenskih žena (vodila jih je predsednica Milena Gröblacher) na Dunaju sestale z državno sekretarko za ženska vprašanja Johanno Dohnalovo in ji vnovič razložile svoje stališče proti vsakršnemu ločevanju šolarjev po jezikovni pripadnosti. Svojo tozadevno prizadetost so podkrepile s konkretnimi, vsakodnevnimi izkušnjami. Dohnalova je pripovedovanje žensk spremljala z zaskrbljenostjo in obljubila, da se bo v „pravem trenutku“ zavzela za tako preureditev dvojezičnega šolstva, ki bo demokratična in v prid koroškim Slovincem.

KOMENTAR

dr.
FRANCIJA
ZWITTRAGLOBOK
RAZCEP

„Waldheim je predsednik, kakršnega si Avstrija zasluži. Je samo utelešenje avstrijske mentalitete. Njegova izvolitev je končno mednarodni javnosti razodela avstrijsko rjavo preteklost in sedanjost. Prav zato naj ostane, da ostane tudi Avstrija tam, kamor sodi – na zaslužnem sramotnem stebru mednarodne javnosti.“

Takšno je mnenje večine (slovenskih) anti-fašistov. Njihova nepreslišna škodoželjnost in zagrenjenost je povsem razumljiva: vse to, na kar smo Slovenci desetletja opozarjali, česar žrtev smo desetletja bili – rjava tla, ki jih Avstrija ni pregneta – naenkrat ni več provincialnega pomena, marveč zaposluje politično javnost po vsem svetu. Waldheimova izvolitev in njegovo trmasto vztrajanje na položaju, njegovi zagovorniki od Graffa (šest lastnoročno zadušenih Judov) preko Hödla (Pilatov proces proti Kristusu) in Gruberja (v komisiji so bili Judje in socialisti) tja do predarlskega deželnega glavarja Purtscherja (Bronfman se ni učil iz zgodovine svojega ljudstva), nas samo potrjujejo v stališču: ta Avstrija ima predsednika, kakršnega si zasluži.

Pa vendar: Waldheim je globoko razcepil avstrijsko prebivalstvo. Njegovo predsednikovanje je sprožilo antifašistično in demokratično gibanje, ki po svojem obsegu, kakoosti in vztrajnosti zdaleč presega vsa dosedanja, ki smo jim bili priča v drugi republiki. Cilj je jasen: proč s predsednikom, ki simbolizira avstrijsko življenjsko laž, s katero se vedno več Avstrijcev ne more več identificirati.

Kdor je predzadnjo nedeljo na dunajskem Štefanovem trgu videl Roso Jochmann, ki je preživela pekel Ravensbrücka in Auschwitz, in ki je desetisoče demonstratorov rotila, naj napnejo vse sile, da se čimprej znebijo strašila v dunajskem dvoru, bo prireditel: namesto cinične škodoželjnosti naj tudi Slovenci prispevajo svoj delež k zahtevi uglednega angleškega dnevnika „Times“ s 15. februarja: „Der Schurke muß weg!“ (Zgine naj lopov).

Člana ljubljanske akademije in avtorja knjige: akademika dr. Bogo Grafenauer in dr. Anton Vratuša.

„Pri slovenski manjšini v Avstriji in Italiji“

Preteklo sredo je bila v Celovcu tudi koroški javnosti predstavljena knjiga „Pri slovenski manjšini v Avstriji in Italiji“, ki jo je izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani. Akademika dr. Anton Vratuša in dr. Bogo Grafenauer sta ob prisotnosti vidnih političnih in kulturnih delavcev iz vrst koroških Slovencev spregovorila o nastanku in ozadju te pomembne publikacije, ki je rezultat študijskega potovanja članov skoraj vseh jugoslovanskih akademij znanosti in umetnosti.

Nova knjiga – o predstavitvi v Ljubljani smo že poročali v naši redni številki in tudi v „Vestnikovi reviji“ – predstavlja pomemben dokument o položaju slovenske narodne skupnosti na Koroškem in v Italiji. Služila pa naj bi globlji informaciji o manjšinskem vprašanju tako v vsejugoslo-

vanskem kot evropskem prostoru.

Dr. Grafenauer in dr. Vratuša sta ob priliki predstavitve knjige v Celovcu najavila nadaljnje publikacije o manjšinah znotraj in izven Jugoslavije. Konkretneje je bilo govora o publikaciji, ki bo obravnavala položaj gradiščanskih Hrvatov v Avstriji. Koordinacijo znanstvenega dela bo prevzela Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani, kjer bo tudi sedež novo ustanovljenega medakademskega odbora jugoslovanskih akademij znanosti in umetnosti.

Ta bo že 11. marca na svoji drugi seji sklenil triletni delovni program, k sodelovanju pa bodo povabljeni tudi znanstveni inštituti manjšin in znanstveniki iz večinskega naroda.

Ivan Lukan

Obisk papeža: pridiga tudi v slovenščini!

Papež Janez Pavel II., ki bo v okviru svojega pastoralnega obiska v Avstriji 25. junija letos obiskal tudi Koroško, bo v svoj nagovor v krški stolnici vključil tudi slovenščino. To je izjavil krški škof dr. Egon Kapellari na tovrstno vprašanje „Slovenskega vestnika“ na tiskovni konferenci pretekli teden v Celovcu.

Škof Kapellari je s tem v zvezi poudaril, da je treba smatrati papežev obisk na Koroškem v prvi vrsti kot duhovni dogodek, „katerega nihče in nobena skupina ne sme politično izrabiti“. Po besedah krškega škofa je bil za papežev obisk s strani prirediteljev izdelan „jasen

in pravičen jezikovni libretto“. Papeževa maša v krški stolnici za vernike škofij Krka in Gradec-Seckau skupaj z udeleženci treh dežel (škofije Krka, Ljubljana in Videm) bo celo trojezična. Obisk Janeza Pavla II. na Koroškem bo stal približno 3,7 milijona šilingov, ki jih bosta delila krška in graška škofija.

Na tiskovni konferenci je škof dr. Kapellari predstavil tudi proračun škofije za leto 1988 v višini 207 milijonov šilingov ter letni obračun za leto 1987 v isti višini. Iz rimskokatoliške cerkve je preteklo leto izstopilo 1100 oseb oz. 5 odstotkov manj kot leta 1986.

I. L.

1938–1988:
Prireditve v pomislek

MIHA PASTERK

Premišljen in obenem učinkovit izbor besedil avtorjev, ki so bili za časa nacizma prepovedani, razmišljanja o taborišču in smrti, uradni nagovor poslevodečega predsednika Koroškega deželnega šolskega sveta in povsem neuradna pričevanja dveh žrtev tretjega rajha, za začetek prva kitica koroške himne v obeh deželnih jezikih in avstrijska državna himna za zaključek – tako si je deželni šolski svet zamislil „prireditve v pomislek“ ob bližajoči se petdesetletnici priključitve Avstrije k nacistični Nemčiji.

Prireditve, ki je bila zadnji petek v Domu glasbe v Celovcu, so se udeležili številni učenci in učitelji koroških šol, bila pa je predvsem interkulturnega značaja. Čeprav so bili vabljeni tudi predstavniki javnega življenja, so bili tokrat oproščeni „dolžnosti“, da spregovorijo, zato pa so lahko pozorno sledili besedam in dejanjem mladih ljudi. Pestrost sporeda je resnično dokazala, da je mladina zmožna kritične presoje dogodkov pred petdesetimi leti in kar je še večjega pomena, da tudi danes lahko presodi politične dogodke v državi. Toliko bolj je bilo ustrezno geslo prireditve „Sami smo naše upanje, 1938–1988: Gemeinsames Kärnten – skupna Koroška“.

V svojem nagovoru je dvorni svetnik Karl Kircher navedel, kako je prišlo do priključitve Avstrije k Nemčiji in o čem naj bi razmišljali po petdesetih letih. Lahko pa smo ponosni izključno samo na ponovno ustanovitev države leta 1945 in na vzgleden razvoj druge republike, je dejal Kircher. Po besedah

Mešani mladinski zbor ZG za Slovence v Celovcu z dirigentom prof. Joškom Kovačičem in Mladinski zbor ZR gimnazije v Vetrinju.

poslevodečega predsednika so navzoče navdušili učenci ljudske šole iz Kotmare vasi, ki so poleg dveh nemških pesmi oznanili, da niso „nikoli slabe volje“ v slovenskem jeziku.

S slovenskim sporedom so sodelovali tudi pevci mladinskega zbora ZG za Slovence v Celovcu pod vodstvom prof. Joška Kovačiča. Pravtako so slovenski dijaki predstavili „Pogreb“ Ceneta Vipotnika. Da bi bila slika o letu 1938 in drugi svetovni vojni čim popolnejša, sta spregovorili priči časa. V imenu nemško govorečih, ki niso popolnoma podlegli miselnosti hitlerjanstva, je spregovoril ravnatelj v pokoju dr. Erhard Seiwald, za slovenski del prebivalstva, ki mu je bil usojen jarem preganjanja in izseljevanja, pa je spregovoril dipl. trg. Janko Urank.

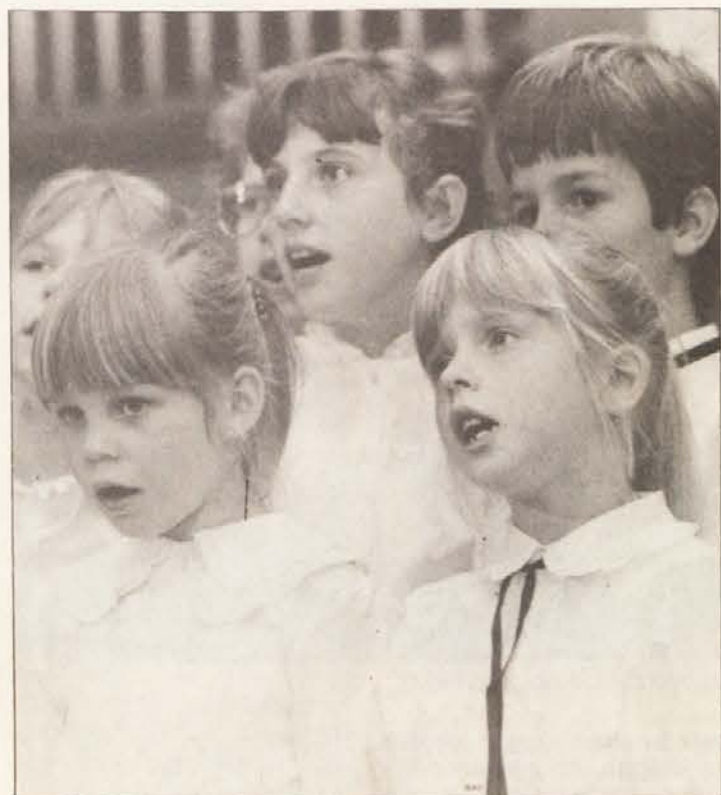
Le-ta pa je bil edini, ki je omenil odpor koroških Slovencev in nemških demokratov proti nacizmu. Da je bil to pomemben prispevek k nastanku druge avstrijske republike, so vsi ostali „pozabili“. In če je dr. Alfred Ogris, ravnatelj deželnega arhiva v svojem predavanju navedel, da so bili tudi koroški Slovenci za priključitev, potem bi moral tudi obrazložiti, zakaj so tako ravnali.

Slučaj?

Zahteva nacionalsocialistov, da smejo židovski učitelji poučevati samo židovske otroke, je znana. Koroški Heimatdienst zahteva, da smejo „nemške“ otroke poučevati samo „nemški“ učitelji. V hotelu Musil so napovedali tiskovno konferenco „Koroškega Heimatbunda“. Slučaj? Heimatbund so po vojni prepovedali, saj je bila nacionalsocialistična organizacija! KHD pa je organizacija – njegova naslednica.

Učenci ljudske šole iz Kótmare vasi niso „Nikoli slabe volje“.

Priči časa dipl. trg. Janko Urank (levo) in ravnatelj v pokoju dvorni svetnik dr. Erhard Seiwald (desno).

Komite: NSKS bo spet sodeloval!

Na zadnji seji Komiteja za obrambo dvojezičnega šolstva na Koroškem so – po tiskovni izjavi – predstavniki komiteja in predsednik Narodnega sveta razčistili probleme oz. difference zadnjih tednov. Sporna vprašanja so se pojavljala predvsem v zvezi z odrekanjem kompetenc komiteju s strani Narodnega sveta, ko je šlo za „kompromise“ v zvezi z ločitvenim številom in glede izjave Koroške enotne liste, ki je skušala potisniti komite v levi kot in ga tako onemogočiti. Dr. Matevž Grile je s tem v zvezi izjavil, da Narodni svet koroških Slovencev akceptira platformo komiteja in bo v njem spet sodeloval.

OBZORNIK

Licio Gelli izročen Italiji

RIM. Licia Gellija, vodjo zloglasne lože protostozidarjev „P2“, so švicarske oblasti pred nekaj dnevi izročile Italiji. Leta 1981 so v zvezi s finančnim škandalom bančne ustanove „Banco Amrosiano“ (ta je imela tesne stike z bančnimi podjetji Vatikana!) razkrili tajno omrežje protidržavne lože „P2“ (Propaganda due), ki jo je vodil Licio Gelli. Pri hišni preiskavi so našli seznam s skorajda 1000 imeni. Na tej članski listi so bili med drugim mnogi vodilni in vplivni politiki (predvsem krščanski demokrati) – med njimi celo trije aktivni ministri –, vodilni člani italijanske vojske, vojaške tajne službe, ter mnogi vplivni močje iz gospodarskega in finančnega aparata države.

Loža „P2“, ki je občasno sodelovala tudi z italijansko mafijo, se je izkazala za perfektno organizirano podtalno združenje, ki je hotelo destabilizirati italijansko državo in gospodarstvo ter nato prevzeti oblast. Z dejavnostmi, kot so bile spionaža, korupcija, sleparjenje, izsiljevanje, utaja davkov, ilegalno prekupevanje z orožjem, kraja tajnih državnih dokumentov ter velikanski preliv kapitala v tujino, a tudi s terorističnimi akcijami (bombni atentat na kolodvor v Bologni z 82 mrtvimi), naj bi pripravili propad države in s tem povezani državni udar. Bivši Musolinijev pristaš Gelli je imel pri tem ob sebi mnoge vodilne osebnosti državnega, gospodarskega in izvršilnega aparata. Odkritje je imelo za posledico takojšen padec takratne italijanske vlade. Gelli sam je takrat zbežal v Švico. Tam je bil sicer aretiran, vendar mu je uspelo s pomočjo podkupljenega stražarja pobegniti iz zapora. V seriji skrivnostnih umorov je bila nato likvidirana vrsta Gellijevih najbližjih sodelavcev. Lansko leto pa se je iznenada sam predal švicarskim oblastem. Po njegovi izročitvi v Italijo politični opazovalci v okviru nadaljnjega razčiščenja upravičeno pričakujejo nekatere senzacije.

Evropa v pogajanjih med Sovjetsko zvezo in Ameriko

MARJAN SEDMAK

BONN. Zahodnonemški kancler Kohl je zabeležil dva zunanjepolitična uspeha, ki mu bosta pred pomladanskimi deželnimi volitvami v Schleswig-Holsteinu in Baden-Württembergu gotovo koristila. V Bruslju je – z velikimi težavami, pa vendar – združil razgrete evropske voditelje, da so se sporazumeli vsaj o osnovah kmetijske politike in proračuna Evropske skupnosti za prihodnja leta; v Washingtonu, kamor se ni odpravil rad, češ da bi z ženo raje pohajal po gozdovih, pa je ugotovil, da imajo Američani sicer nekatere drugačne poglede na „obrambo zahodnega sveta“, da pa so se o njih pripravljali vsaj pogovarjati.

O tem, kakšna naj bosta taktika in strategija Zahoda v naslednjih obdobjih pogajanj s Sovjetsko zvezo, v NATO še ni pravega soglasja. Britanska premierka Margaret Thatcher je še vedno napačljiva do krepitve francosko-zahodnonemškega vojaškega sodelovanja, ki mu v Bonnu in Parizu pravijo krepitev evropskega stebra zahodne obrambe, ki pa po mnenju Thatcherjeve v resnici slabi „atlantsko solidarnost“ in občutek odgovornosti za varnost Evrope na ameriški strani.

Francoski predsednik Mitterand se je pred dnevi odločil, da bo kot prvi francoski predsednik sodeloval na vrhunskem sestanku NATO v Bruslju. Skrbi ga, da se utegnejo razorožitvena pogajanja v prihodnjih letih razvijati tako, da bo ostala zahodna Evropa brez jedrske zaščite, takšna Evropa pa bi spričo premoči Vzhoda v konvencionalnem orožju postala žrtev sovjetskega izsiljevanja.

Velika Britanija in Nizozemska sta naklonjeno spre-

jeli ameriški predlog, naj bi se v zahodni Evropi lotili posodobitve raket kratkega dometa; toda danski parlament je na veliko jezo svoje vlade pravkar izglasoval zahtevo, da je treba rakete kratkega dometa odstraniti z zahodnoevropskega ozemlja. Za zmedo je k temu poskrbel še vrhovni poveljnik sil NATO ameriški general John Gavin, ki je menil, da je treba nova ameriška kemijska orožja namestiti povsod tam, kjer so ameriške čete, se pravi tudi v zahodni Evropi.

Ta zahodna Evropa pa po eni plati živi spet vse bolj s strahom, da bo v morebitnem spopadu med blokoma postala prednostno, če že ne kar izključno bojišče, na katerem se bo vojna začela in tudi končala; po drugi plati pa je pod nenehnim pritiskom mirovnih ponudb, ki prihajajo z Vzhoda in ki očitno niso brez učinka na javno mnenje.

Iz Washingtona je Kohl prinesel odgovore, ki mu ustrezajo. Američani še zdaleč ne mislijo na umik jedrskega orožja iz Evrope. Američani tudi ne mislijo na „tretjo ničlo“, to je na takšen sporazum s SZ, na podlagi katerega bi odstranili tudi jedrsko orožje kratkega dometa. Hkrati pa Američani ne mislijo prehitovati s posodabljanjem raket kratkega dometa. Nasprotno, rakete Lance bodo uporabne do leta 1995, zato je na voljo dovolj časa za uresničitev osnovne zahodnonemške zahteve: doseči najprej soglasje o tem, kaj hoče doseči Zahod v celovitih razorožitvenih pogajanjih. Za Američane je zdaj pomembno, če se utrdi vtis, da je Zahod zastran vprašanj, ki se nanašajo na nadaljnja pogajanja s SZ, enoten; neke med začetkom maja in sredino junija bo Reagan odpoval na pogovore v Moskvo, tam pa se bo lahko pogovarjal veliko bolj odločno, če se bo lahko skliceval na enotnost „zahodnega sveta.“

Iz Vzhodne Nemčije in tudi Češkoslovaške je Sovjetska zveza medtem že začela umikati rakete srednjega dometa. Na sliki sovjetska raketa SS 20.

Tovarna UNIOR velikega pomena za vso regijo!

Še pred dobrim desetletjem je občina Borovlje slovela ne le po svojih puškarjih, temveč tudi kot industrijski kraj, saj je tam delovalo podržavljeno podjetje Kestag. Pred skoraj tremi leti so tudi Kestag oziroma njene naslednice ukinili. Nastala je vrzel na področju delovnih mest, ki jo je občutil ves srednji Rož. Zdaj pa se situacija spet nekoliko izboljšuje. V petek je bila uradna otvoritev naj-novejšega industrijskega podjetja za proizvodnjo orodja – tovarne Unior.

ANDREJ MOHAR

Ko so torej pred tremi leti zaprli boroveljsko tovarno, so s tem ukinili tudi edino podržavljeno podjetje v tem predelu Koroške. Tako je tedaj občina Borovlje zgubila sloves industrijskega kraja, hkrati pa tudi dobršen del svojih dohodkov od raznih davkov. Mnogo prebivalcev se je moralo odseliti daleč proč, kajti tudi Celovec kot bližnji center jim ni mogel nuditi delovnih mest. Tako se je za skoraj 300 ljudi začelo bridko življenje v brezposelnosti.

Kaj torej storiti? Prav ob primeru likvidacije boroveljske tovarne se je izkazalo, da je bila industrijska politika dežele oziroma Avstrije zgrešena, da se niso poglobljali v vprašanje enakomernega gospodarskega razvoja vseh regij. Čisto nepremišljeno so zaprli Kestag, del njene proizvodnje prenesli v St. Ägyd, s tem pa gospodarsko prizadelo vso regijo od Šentjakoba pa tja do Apač. Ob robu povedano: tudi v St. Ägydu vsled tega niso ustvarili dodatnih delovnih mest in proizvodnja tam tudi danes še ni rentabilnejša.

Od gospodarske katastrofe Borovelj je zdaj minilo skoraj tri leta. Šele v zadnjem času

pa se položaj nekoliko izboljšuje, saj so imele Borovlje srečo, da se je naselilo nekaj manjših podjetij, ki pa v skupnem seštevku vendarle spet zaposlujejo skoraj 80 ljudi. Največja pridobitev pa je bila ustvarjena v tem letu, ko je slovensko podjetje Unior odprlo svoj obrat v Borovljah in začelo s poskusno proizvodnjo izvijačev. O ciljih podjetja samega oz. o vzrokih za namestitev podružničnega obrata v Borovljah pa je ob priliki uradne otvoritve spregovoril generalni direktor Uniorja, dipl. inž. Marjan Osolč:

„Pri odločitvi, da postavimo v Borovljah tovarno orodja, smo imeli v vidiku predvsem ekonomske cilje. Najvažnejši cilji, ki si jih je zastavila tovarna Unior Žreče za svojo proizvodno in trgovsko firmo Unior v Borovljah pa so sledeči: popolniti hočemo proizvodni program ročnega orodja znamke Unior, s tem pa stopnjevati tudi konkurenčnost na svetovnem trgu. Omogočiti hočemo tudi dolgoročni stabilni izvoz naših proizvodov v Avstrijo in tako doseči izboljšanje plačilne bilance med Avstrijo in Jugoslavijo. Obratno pa želimo urediti tudi oskrbo jugoslovanskega trga s kakovostnimi izvijači na podlagi dolgoletne proizvodne kooperacije.“

Tovarniški zbor iz Žreč je zapel dobrodošlico ob otvoritvi.

Slika: Mohar

Veseli nad ustanovitvijo tovarne orodja Unior v Borovljah je bilo opazno kajpada tudi med zbranimi zastopniki koroškega gospodarstva in politike. Predsednik trgovske zbornice Baurecht je to podkreplil v pogovorih ob robu otvoritvene svečanosti, dr. Erwein Paska, ki je uradno zastopal deželnega glavarja Wagnerja, ter boroveljski župan dir. Helmut Krainer pa sta v kratkih nagovorih govorila celo o „odločilnem izboljšanju gospodarske situacije za Borovlje in okolico“.

Dejansko pomeni Unior res močno razbremenitev napetega položaja glede delovnih mest. Že zdaj, v

začetni fazi, je v obratu zaposlenih 30 delavcev, število pa naj bi še letos naraslo na 50. V končni fazi, tako je napovedal generalni direktor Osolč, pa bo v Borovljah zaposlenih 77 ljudi. Unior Borovlje je po svoji sestavi mešano podjetje, v katerem ima matično podjetje v Žrečah v lasti 93 odstotkov delnic, ostali deleži pa so v lasti Zveze slovenskih zadrug na Koroškem. Unior je moral vložiti za 68 milijonov šilingov začetnih investicij, tehnično pa je usposobljen za izdelavo 12,4 milijonov izvijačev in bitov. Matični Unior Žreče pri Slovenskih Konjicah je eno naj-uspešnejših kovinskopredelovalnih podjetij v Sloveniji.

Razvil se je iz skromne koroške delavnice, dolga leta izdeloval samo orodje, v zadnjih letih pa je svoj asortiment razširil na visokozahtevne avtomobilске dele za tovarne na Zahodu.

Tovarna Unior v Borovljah pa ima za prebivalstvo Roža tudi še dodaten pomen. Kakor kaže že zunanji napis na poslopju podjetja, gre pri tem za dvojezično firmo. V tem smislu je bila tudi otvoritev: na odru z dvojezičnim napisom so nastopili MePZ Uniorja iz Žreč, Slovenski oktet in ansambel „Drava“ iz Borovelj. Edino, kar je ob tem še motilo, je izključno nemški poslovnik. Prepričani pa smo, da se bo tudi to še uredilo.

Generalni direktor Osolč.

Nastopil je tudi ansambel DRAVA iz Borovelj.

V Borovljah razpravljajo o posebnih odpadkih!

Bodo tudi v Borovljah odlagali strupene odpadke? Potrebna bo še temeljita razprava.

Slika: Edelhoff

Prejšnji teden je prebivalce boroveljske občine presenetilo podjetje Edelhoff, ki je napovedalo, da namerava na prostoru nekdanje Kestag zgraditi podjetje za posebne odpadke. Poleg pisarniških in pomožnih prostorov je Edelhoff najavil, da bi rad zgradil delavnico in tri posebne naprave: vmesno deponijo, napravo, v kateri bi ločevali posamezne emulzije po fizikalno-kemičnem postopku, ter napravo, v kateri bi te odpadke ponovno obdelovali in skladiščili do dokončnega stanja.

Predlagani projekt je bil tudi glavna točka občinske

seje v Borovljah. Župan Krainer je uvodoma dejal, da za projekt še ni dal privoljenja. Poudaril pa je, da bi osebno privolil v to le, če bo dobil poglobljeno in objektivno informacijo o projektu ter če bo zagotovljena tudi javna kontrola. Najbolj strokovno pa je na seji o tem vprašanju razpravljala odbornik Volilne skupnosti Peter Waldhauser. Poudaril je, da je odpiranje delovnih mest v Borovljah tudi v interesu VS, da pa k Edelhoffovemu projektu ne more dati pristanka: „Vse premalo smo obveščeni o podrobnostih. Brez teh informacij takega koraka ne moremo tvegati. Na vsak

način pa moramo k odločanju pritegniti tudi občane, saj gre pri tem za vprašanje njihovega življenjskega prostora.“ Waldhauser pa je načel še drugo vprašanje: „Kaj, če je to le prva stopnja nekega centralnega odlagališča za strupene odpadke, saj tako predvideva že vseavstrijski koncept?“ Torej zares kompleksno vprašanje, ki ga bo treba javno in temeljito prediskutirati. O vprašanjih predelave in deponije teh odpadkov pa je tekla že tudi razprava v televiziji, v petkovi oddaji Čas v sliki, kjer je lastnik načrtovanega obrata zavrnil dvome o škodljivosti te dejavnosti za prebivalstvo Borovelj. -ma

Papst-Besuch: Predigt auch in Slowenisch

Papst Johannes Paul II., der im Rahmen seines Österreich-Besuches auch das Bundesland Kärnten besuchen wird, wird sich in seiner Predigt am 25. Juni in Gurk auch in slowenischer Sprache an die Gläubigen richten. Dies teilte Bischof Dr. Egon Kapellari in Rahmen einer Pressekonferenz in Klagenfurt auf Anfrage des „Slovenski vestnik“ der Öffentlichkeit mit. Der Bischof der Diözese Gurk betonte dabei, daß der Papst-Besuch in Österreich bzw. in Kärnten „rein geistliches Ereignis darstellt und von niemandem und von keiner Gruppe politisch instrumentalisiert werden darf.“ Neben Deutsch und Slowenisch wird sich der Papst auch des Italienischen bedienen, da Gurk gleichzeitig auch Ziel der Dreiländer-Wallfahrt ist.

Der Papstbesuch in Kärnten wird rund 3,7 Millionen Schilling kosten, die Hälfte trägt die Diözese Gurk.

Publikation über Slowenen in Österreich und Italien

In Ljubljana und in Klagenfurt wurde dieser Tage das Buch mit dem Titel „Pri slovenski manjšini v Avstriji in Italiji“ („Bei der slowenischen Minderheit in Österreich und Italien“), herausgegeben von der Slowenischen Akademie der Wissenschaften und Künste in Ljubljana, der Öffentlichkeit vorgestellt. Die Publikation ist das Resultat einer Studienreise von Mitgliedern fast aller jugoslawischen Akademien für Wissenschaften und Künste. Sie stellt ein wichtiges Dokument über die Lage der beiden Minderheiten dar. Zur Präsentation des neuen Buches in Klagenfurt waren die Akademiker dr. Anton Vratuša und Dr. Bogo Grafenauer, beide sind Mitglieder der Akademie der Wissenschaften und Künste in Ljubljana und Autoren des Buches, nach Kärnten gekommen.

Komitee: Der Rat wird wieder mitarbeiten!

Das Komitee zur Verteidigung der zweisprachigen Schule in Kärnten/Nadstrankarski komite za obrambo dvojezičnega šolstva na Koroškem teilt in einer Presseaussendung mit, daß es bei der Sitzung des Komitees am 23. Februar zu einem klaren Gespräch mit dem Obmann des Rates der Kärntner Slowenen, Dr. Grile, über die in letzten Wochen öffentlich ausgetragenen Differenzen gekommen ist. Dr. Grile kündigte an, daß der Rat der Kärntner Slowenen wieder im Komitee mitarbeiten werde und er auch die Plattform des Komitees akzeptiere.

DIESE WOCHEN IM

SLOVENSKI
VESTNIK

Die Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen

Unior hilft die Arbeitsplatzsituation in Ferlach/Borovlje wesentlich zu verbessern!

Vergangenen Freitag wurde auf dem Gelände der ehemaligen Kestag in Ferlach/Borovlje die neue Werkzeugfabrik Unior offiziell eröffnet. Wie der Generaldirektor der Firma Unior mit Stammsitz in Zreče bei Maribor, Dipl.-Ing. Marjan Osolč, ausführte, ist Unior-Ferlach zu 93 Prozent im Besitz der Unior Zreče, die weiteren Anteile hält der Verband der slowenischer Genossenschaften in Klagenfurt.

Desweiteren betonte Osolč, daß für die Ansiedlung in Ferlach ausschließlich ökonomische Überlegungen ausschlaggebend waren, will Unior doch damit sein Werkzeugprogramm komplettieren, um damit die Konkurrenzfähigkeit auf dem Weltmarkt zu steigern. Auch sei man an der Ermöglichung des langfristig stabilen Exportes von Unior-Erzeugnissen und somit an der Verbesserung der Zahlungsbilanz zwischen

Jugoslawien und Österreich interessiert. Nicht zuletzt soll aber auch die Versorgung des jugoslawischen Marktes mit Schraubendrehern auf der Basis eines langjährigen Kooperationsvertrages gewährleistet werden. Unior Ferlach trägt damit auch zur Verbesserung der Arbeitsplatzsituation in Ferlach bei, was von Bgm. Krainer und AK-Direktor Erwein Paska äußerst positiv vermerkt wurde.

Konzert der slowenischen Musikschüler

Die slowenische Musikschule in Kärnten veranstaltete in Bleiburg/Pliberk ein Konzert. Die jungen Musiker beeindruckten mit ihrem Talent das zahlreich erscheinende Publikum mit Werken von Mozart, Chopin, Bach u.a. Einige der Schüler der slowenischen Musikschule werden an kommenden Wettbewerben der Musikschule Kärnten, aber auch an Wettbewerben in Slowenien teilnehmen. Das Foto zeigt die junge Saxophonistin Majda Krivograd aus St. Michael/Šmihel.

Delegation bei Dohnal

Eine Lösung des zweisprachigen Schulwesens sollte nicht „über die Köpfe der slowenischen Volksgruppe hinweg“ getroffen werden. Das erklärte Johanna Dohnal, Staatssekretärin für Frauenfragen, anlässlich eines Gesprächs mit Vertreterinnen des Verbandes slowenischer Frauen am 25. Februar in Wien. Sie selbst gedenke ihre Stimme zugunsten einer für die slowenische Volksgruppe befriedigenden Neuordnung der Schulfrage zu erheben.

Die Vertreterinnen des Verbandes slowenischer Frauen sprachen sich neuerlich gegen jede Art von Trennungstendenzen nach Unterrichtssprachlichen Kriterien aus. Dementsprechend sei für sie auch die Beschickung der Volksgruppenbeiräte von einem Aus- und nicht von einem Abbau des zweisprachigen Schulwesens abhängig.

Schulfrage: Parteienstreit auf dem Rücken der Volksgruppe

Der interne Parteienstreit um den Initiativantrag im Parlament in der Minderheitenschulfrage, kann nicht darüber hinwegtäuschen, daß sich die drei Parteien im wesentlichen auf ein apartheidähnliches SchultrennungsmodeLL geeinigt haben, heißt es in einer Erklärung des Sekretärs des Zentralverbandes Dr. Marjan Sturm.

Wieder einmal sollen die berechtigten Anliegen der slowenischen Volksgruppe aber auch die gewichtigen Argumente der Pädagogik und Wissenschaft, die immer gegen die Trennung der Schüler nach sprachlichen Kriterien argumentiert haben, unter die Räder engstir-

niger Parteiinteressen kommen.

Dies ist nur möglich, weil gerade in Kärnten in der öffentlichen Diskussion Vergangenheitbewältigung äußerst oberflächlich betrieben wird, gehört es doch zum guten Ton, daß führende Repräsentanten der Politik an Treffen ehemaliger Hochdekorierte Nazi-Offiziere oder an Gedenkfeiern für Denkmäler, die ganz offensichtlich von illegalen Nazis errichtet wurden, teilnehmen. Es ist klar, daß die slowenische Volksgruppe einer apartheidähnlichen Schulsegregation, die im Geiste des deutschen Nationalismus durchgeführt werden soll, keine Zustimmung geben wird.

Hat sich die Bedenkenveranstaltung 1938 – 1988 des Landesschulrates für Kärnten einerseits hervorgehoben durch die schwerpunktmäßig ausgezeichneten Beiträge vieler Kärntner Schüler (am Foto der Chor des BRG Viktring/Vetrinj), ist es andererseits um so mehr zu bedauern, daß außer dem Zeiteugen Dipl. Kaufm. Janko Urank niemand den Widerstand der Kärntner Slowenen und anderer Demokraten gegen Hitler zu würdigen wußte, wie auch nicht die Bedeutung des Widerstandes zur Wiedererrichtung der Zweiten Republik nach 1945.

In Klagenfurt: Bildungswerkstatt für zweisprachige Kommunikation

Die Förderung der zweisprachigen Kommunikation in sozialen Bereichen, die Durchführung von Beratungs-Forschungs- und Bildungsaufgaben im soziokulturellen Bereich, die Herausgabe von zweisprachigen Publikationen, Informationschriften und Dokumentationen, die Anregung und För-

derung verstärkter wissenschaftlicher Auseinandersetzung mit Fragen der Zweisprachigkeit, die Erarbeitung von sozial- und kulturpolitischen Entscheidungshilfen und Konzepten für die praktische Anwendung von zweisprachigen Kommunikationsverhaltensweisen, sowie die Zusammenarbeit mit

zweckverwandten Organisationen werden die Hauptaufgaben des in Klagenfurt installierten Bildungswerkstatt für zweisprachige Kommunikation/Izobraževalna delavnica za dvojezično komunikacijo, sein. Seit der konstituierenden Vollversammlung am 22. Februar 1988 hat der neugegründete Verein auch

rechtlich seine Arbeit aufgenommen. Um diese ungestört durchführen zu können, wurden im Zentrum von Klagenfurt auch geeignete Räumlichkeiten gemietet. Dr. Franc Merkač, der Protagonist und Initiator dieser Bildungswerkstätte, wurde mit dem Projekt „Zweisprachige Kommunikation“ betraut.

TRIBUNA BRALCEV

Uredništvo

Slovenski vestnik

Klarstellung der Diözese Gurk

Zu dem in unserem Blatt am 24. Februar erschienenen Artikel „Der Bischof hat nicht interveniert“, in dem festgestellt wurde, Bischof Dr. Egon Kapellari habe als „verantwortlicher Eigentümer der Druckerei Carinthia“ nichts gegen die von der Geschäftsführung des Druck- und Verlagshauses beim Arbeitsamt angemeldete Kündigung von rund 50 Arbeitnehmern unternommen, ersuchte uns die Pressestelle der Diözese um folgende Klarstellung:

„Entsprechend der Satzung des St.-Josef-Vereins ist der jeweilige Diözesanbischof von Kärnten Protektor des Vereins und bestätigt dessen ehrenamtlich wirkenden Vorstand. Die Diözese Gurk wendet den Carinthia-Betrieben keinerlei finanzielle Mittel zu und empfängt von diesen auch keine finanziellen Mittel. Wenn einige Carinthia-Dienstnehmer ihre Arbeitsplätze verlieren, was glücklicherweise keineswegs feststeht, dann würde dies die Konsequenz der bitteren Tatsache sein, daß ein solcher Gewerbebetrieb nicht mehr ausgeben kann, als er infolge von Druckaufträgen einnimmt.“

Die Diözese Gurk tut in ihrem eingetragenen Bereich außerordentlich viel für die Schaffung und Erhaltung von Arbeitsplätzen, sowohl

durch kirchliche Dienstposten, wie auch durch die kirchliche Bau- und Renovierungstätigkeit und durch die sozialen Institutionen der Kirche. Allein das künftige St.-Hemma-Haus in Friesach für behinderte Jugendliche wird an die 30 zusätzliche Arbeitsplätze erbringen.

Der Kirche und dem Bischof kann daher nicht unterstellt werden, ihre sozialen Appelle seien nicht durch eigenes kirchliches Handeln gedeckt. Die Kärntner Katholiken hätten aber kein Verständnis dafür, wenn aus von ihnen bezahlten Kirchenbeiträgen einem nicht diözesanen Druckbetrieb zur Rettung von Arbeitsplätzen Millionenbeträge zugeführt würden. Die Diözesanleitung wird die Verhandlungen zur Rettung dieser Arbeitsplätze wie bisher nach allen ihren Möglichkeiten mittragen.“

Wozu noch mehr?

Der Vergleich macht uns sicher: Einer insgesamt in Österreich installierten Kraftwerksleistung von 11,85 GW (1 GW = 1 Mrd. Watt) steht die höchste jemals im Land beanspruchte Leistung von 6,1 GW gegenüber.

Trotz dieser enormen Überkapazität sollten weitere Kraftwerke gebaut werden. Aufgrund der geringen Wasserführung der Flüsse im Winter und des bereits sehr hohen Grades des Ausbaues der Wasserkraft, werden wir nicht ohne kalorische Kraftwerke auskommen. Mit anderen Worten: der Ersatz kalorischer Kraftwerke durch Wasserkraft findet nicht statt. Weiters gehen nach wie vor rund 50% der eingesetzten Primärenergie verloren. Wozu also neue Kraftwerke?

Monika Palle,
Steinfeld

Komu koristijo takšna pisma?

Ko sem prebral pismo bralke Jožice Čertov-Druml v Slovenskem vestniku števil. 7, 17. februarja 1988, sem si mislil, komu naj koristi? Vsak ima lahko svoje mnenje, a ni vedno dobro to mnenje tudi objaviti, kajti taka pisma lahko povzročijo nekaj, kar nam Slovencem na noben način ne koristi – razdor.

Napetosti med organizacijama, ki so nastale ob

začetku leta, so se že zelo pomirile. Oba predsednika vedno nastopata skupno in skušata biti čim bolj enotnega mnenja. Nemški časopisi so uživali nad „akcijami“, ki so se dogajale med nami, koroškimi Slovenci. Namesto da bi sedaj vsi pripravljeni vleči za eno vrv, se še vedno pojavijo nekateri, ki udarjajo po svojih.

Franz Smrtnik, Korte

„Nicht wahr, Johann!“, Aplavz ob odprti sceni

Partljičevemu Tolmuni se je pridružil še Nicht wahr Johann. Je to sploh še njegov dramski komad. Bolje bi ga bilo avtorizirati: Militarov, Brnčani, po komedijski zasnovi Toneta Partljiča. To je prvo pozitivno spoznanje po sobotni premieri, ki jo je treba podkrepiti z ugotovitvijo, da je igralski ansambel komediji znal vdihniti aktualnost in jo tako postavil v sedanji prostor in čas.

JOŽE ROVŠEK

Na Brnci nismo gledali komedije, ki bi nas samo razveseljevala v smislu razbremenitve, pozabljanja tegob našega vsakdana, ampak teater v žlahtnem smislu besede, ki nas zna zaposeliti, odpira nekatere dileme, nekoga zapeče, drugega pogladi. Teater provokacije, usmerjene v stanje in namenjen razmisleku za spremembo, naj bo naš teater.

Najbrž je tudi dobro izbran dodatek k naslovu, namreč „nicht wahr...“ pripomogel k številu gledalcev – bilo jih je preko 350 –, kakršno bi bilo v čast marsikateremu poklicnemu gledališču. „Odlična publika“, je rekel po predstavi režiser Militarov. Vsaka publika zna biti odlična ali pa vsaj dobra, če jo predstava prične, če se znajo začeti čimprej enačiti. Ta na Brnci se je krohotala, se hahljala in bila smrtno tiha, kadar je bilo to treba. Vodila jo je igralska skupina, dramaturgija, izpoved, komična akcija, nenadni prehodi, draž neizpovedanega, sluteneža...

Skelet dramaturške zasnove igre je namreč čisto enostaven. V odmaknjeno vas Tolmun pride slikar, okrog njega pa se razvije ljubezenski trikot. S tem, ko nekaterim ugodi v njihovih malomeščanskih težnjah, predvsem pa uresniči materinski nagon eni izmed protagonistk, pa vendar ne pomeni

pomeni rešitev za ta kraj, za te ljudi, ampak jih kot kamen, vržen v tulmun, vzvalovi in odide. Na rebra tega okostja pa so Brnčani obesili toliko žgočih resnic, toliko izpovedi, da se je spremenilo v popolnoma nekaj drugega. Zgodba postaja stranskega pomena, važnejše je opozarjanje na sedanje probleme preživetja, naše narodnostne jezikovne in kulturne mizerije, pa tja do onemogle presojne plakativosti, parolarstva političnih in kulturnih organizacij. Zelo resni problemi, spretno zaviti v pergament šale, gledališke izpovedi preko rekvizitov, glasbene opreme, temu ustreznih kostumov in odrskega giba. Naj bom konkretniji: Poneumljajoča narodno-zabavna glasba, molzni stroj, sesalke namesto mikrofona, čopič s cveticami, koroški gvant in dirndle, pa muk krav in še marsikaj, kar zadeva opremo; jezikovno mešanje in sprenevedanje ob vrednotah, je dalo igri življenje, je prelivalo dogajanje iz komedijskega v satirični žanr.

Dogajanje na odru je bilo ves čas napeto, brez večjih padcev koncentracije publike in igralcev. Režiser je znal napolniti oder tudi vizualno in s tem poskrbel za ustrezno ravnotežje. Šepetanke niso imele, niti je niso potrebovali; nekajkrat so si sami pomagali med seboj, kar pa je zanemarljivo. Glasba je bila tekstu in izpovedi primerena. Nekajkrat za uho presenet-

ljiva in preglasna je pomagala zaostrovati absurde situacije. Kako se da razgibati amaterske igralce, so dokazali s stalnim zapolnjevanjem scene, sprotim odkrivanjem, odrski gib je bil izpoveden, največkrat bolj kot mimika ali barva glasu. V prvem delu so bili nekateri nekoliko klecavih nog, verjetno zaradi tolikih gledalcev, pozneje pa je trema izginila. Je bila vsaka izrečena misel prava, je vsak dovtip odgovarjal resnični koroški stvarnosti, je nekoliko vprašljivo. Morda bo ravno to vzbudilo tudi kako pripombo, in če jo bo, je bil namen dosežen.

Igralci so vseskozi potrjevali, da se z izpovedjo strinjajo, da „stojijo“ trdno za njo. Delovali so kot celota z le manjšimi odstopanji. Jezik je bil dober, malo preveč štajerski z ozkimi eji, dikcija razumljiva. Velik napredek je bilo opaziti pri Marjanu Galobu, ki mu vloga sicer ni bila pisana na čelo, pa jo je kljub temu odlično odigral. Presenetila je Irena Černutova; tako verbalno kot telesno. Hanzi Urschitz je nehvaležno vlogo odigral prepričljivo. Alojzu Galobu je bila pisana na kožo, Marija Hrovath je bila „prava mladinska aktivistka“ in Zofija Debevec, najbolj izkušena igralka skupine, kakor, da jo je nekaj oviralo pri njenem izrazu, opaziti je bilo nekaj nesproščenosti, zadržanosti. Za prihodnje nastope si je prihranila še nekaj rezerve. Zelo preprosto, a ustrezno sceno je izrisal Saša Kump, izdelal pa Janez Debevec. Za odrom je predstavo brezhibno vodila Regina Wutti.

Predstava zasluži vso pozornost, je ena izmed najboljših predstav koroških amaterskih odrov zadnjih let in jo kot tako priporočam za gostovanje širom Koroške.

Skupina partizanov iz leta 1941

(iz dokumentacije „Vojna brez front“, TV-Avstrija 2, 4. 3. 1988, ob 20.15 uri)

Slika: ORF-Fotodienst

Izi Gallob, Irena Černutova, Hanzi Urschitz, Marija Hrobath, Marjan Gallob ter Zofija Debevec (le kje skriva?) so ustvarili sočno predstavo, polno smeja in nepredvidljivih situacij in z njo zadovoljili še to zahtevne gledalce.

Društvo, ki želi uveljavljati dvojezičnost

Z ustanovnim občinim zborom dne 22. 2. 1988 je v Celovcu pravno začelo delovati novo društvo „Izobraževalna delavnica za dvojezično komunikacijo/Bildungswerkstatt für zweisprachige Kommunikation.“ Cilj društva je pospeševanje dvojezičnega občevarja povsod tam, kjer je smiselno, zaželeno ali z zakonom predpisano (§2).

MILKA PASTERK

Izobraževalna delavnica za dvojezično komunikacijo pa bo poleg tega opravljala svetovne, raziskovalne in izobraževalne naloge o vprašanih dvojezične povezanosti v sociokulturnem območju. Izdajala bo dvojezične publikacije, informacijska dela in dokumentacije. Spodbujala in razvijala bo znanstveno delo o vprašanih dvojezičnosti, izdelala socialno- in kulturnopolitične pripomočke ter koncept za praktično uporabo slovenskega jezika. Društvena pravila pa zajemajo sodelovanje z organizacijami, ki se zavzemajo za podobne cilje.

V odbor društva so bili izvoljeni: predsednica Milka Hudobnik, podpredsednik Franc Tomažič, tajnik dr. Franc Merkač (ki je bil proponent in iniciator), finančni referent Martin Pandel, nadalje mag. Tatjana Feinig, mag. Marija Jurič, Milka Krajger-Merkač in mag. Pepej Marketz. V nadzornem odboru društva sta Andrej Wakounig in Vinzenz Gotthardt, v razsodišču je Franc Wakounig, v svet pa so bili imenovani dr. Pavel Apovnik, dr. Sepp Brugger, dr. Ute Hietsch, Angela Kuchling, Janko Merkač, dr. Mirko Mes-

sner, mag. Anton Schellander in dr. Vladimir Wakounig. K nemotenemu delu društva naj bi prispevali najeti pisarniški prostori v centru Celovca. Za uresničitev zastavljenih nalog pa bo za eno leto zaposlen sodelavec dr. Franc Merkač, ki naj bi izpeljal projekt „dvojezična komunikacija.“

Dvojezični starši, zakonci in partnerji so pogosto izražali željo po svetovanju na področju dvojezične vzgoje otrok. Mnogokrat je opazna tudi negotovost v zvezi z uporabo slovenskega jezika na različnih družbenih področjih. Načrtovani projekt naj bi prispeval določen delež k reševanju aktualnih problemov v zvezi z dvojezičnim občevarjem. Pogovori s starši, ki živijo v bikulturnih družinah, naj bi v prvi vrsti nakazali šibke točke dvojezične vzgoje otrok. Spoznanja naj bi tvorila podlago za izobraževalno delo, osredotočeno na dejansko potrebo dvojezičnih ljudi. Z izobraževalnim delom na eni in raziskovalno dejavnostjo na drugi strani pomeni projekt pospeševanje povezanosti in ustvarjanja miru v deželi. Dejavnost društva pa bo nenazadnje opozorila na dejstvo, da zvezna dežela Koroška črpa svojo aktualno kulturno življenjsko moč in bogastva dveh kultur.

O partizanskem odporu na Koroškem in v Jugoslaviji

Kot blažilen obliž na trenutno razpravo o dogodkih izpred 50 let, ko je nekaj sto tisoč navdušencev pričakalo Hitlerjevo vojsko z visoko dvignjenimi rokami, bo ponedeljkova oddaja o ljudeh, ki so tiste čase vedeli, kaj jim je dolžnost. Izpolnjevanje dolžnosti so si predstavljali torej drugače. Seveda jim ni bilo lahko, niso bili formacijsko preskrbljeni, bili so največkrat lačni in prezebli, izpostavljeni vsem mogočim maščevalnim ukrepom, toda izpolnili so svojo dolžnost, dolžnost do sebe, do svojega naroda, do človeštva.

JOŽE ROVŠEK

Na sporedu bo druga oddaja o partizanskem odporu Petra Nausnerja. Samo ime režiserja gledalcem nič ne pomeni, če pa se spomnimo pred tremi leti predvajanih oddaj o koncentracijskih taboriščih in upor v njih, potem nam postane jasno, da se je dela lotil velik poznavalec takratnih dogodkov, človek, ki se ne zadovolji samo z informacijo, ampak jo preveri z različnimi dokumenti, z arhivskimi posnetki, s filmi iz tedanjega časa. V seriji oddaj o partizanskem odporu bo petkova dokumentacija namenjena partizanskemu odporu v Jugoslaviji, fenomenu tedanjega časa, ki je s svojo

tedanjih komunistov. Pot nas je vodila preko ljubljanskega Muzeja revolucije, belogardiistične postojanke na Urhu in preko osvobodene Bele krajine, kjer je nastal tudi Avstrijski bataljon, do Kočevskega Roga, do Baze-20, kjer je bil nameščen Vrhovni štab slovenske partizanske vojske.

Na Hrvaškem smo se srečali z danostjo tedanje ustaške kvilinske vlade Ante Paveliča, balkanskega Hitlerja, ki je v krutosti pod nemškim vrhovnim poveljstvom prekosil svojega učitelja. Srečali smo preživele žrtve Jasenovca, če že ne največjega, pa vsaj najbolj krutega taborišča druge svetovne vojne. Na tem mestu ob Savi se še danes ljudje neradi naseljujejo, štoklje z dimnikov gledajo na udrte gomile 700tisočih pokopanih žrtev, pobitih s kiji, zaklanih, umrlih od sestradanosti in trebušnih bolezni. Jasenovac je bil tudi zbirno taborišče za celo verigo taborišč tedanje Nezavisne države Hrvatske, vanj so ob ofenzivi „Zahodna Bosna“ strpali kar 68.000 Kozarčanov, žena, starcev, med njimi nad 23.000 otrok. Od teh se

jih 11.000 ni nikoli vrnilo. Poglavinik Pavelič pa je za taka „junaštva“ podeljeval Odlikovanja kralja Zvonimirja.

Pred snemanjem v centralni Srbiji smo dobili v Beogradu širok vpogled v takratna dogajanja na jugovzhodni fronti Avstrijskega generala Löhra, o nekorektnih igrah tedanjih zaveznikov, o prekanju Rdeče armade preko Sremske fronte in osvoboditvi Beograda oktobra 1944. leta. V filmskih arhivih Filmskih novosti in Zastava filma smo si ogledali originalne sovražnikove filme, med njimi tudi ustaškega o podeljevanju nagrad nemškimi oficirjem po „čiščenju“ Kozare.

V Pančevu so Nemci prvokrat izvedli maščevalno streljanje po ključu: 100 Srbov za enega padlega in 50 za ranjenega nemškega vojaka. Tako maščevalno pobijanje so izvedli kar po vrsti v jugozahodni Srbiji: Šabac 3.000, Kragujevac 7.000 Kraljevo 6.000 in še drugod. Seveda o tem nemški ordonancifirji niso „nič vedeli“. V Titovem Užicu smo se srečali s tedanjo „Užičko republiko“, edinstvenim pojavom v oku-

pirani Evropi, svobodno 90 dni, od septembra do novembra 1941.

Kar 500 km dolg „skok“ smo morali napraviti na črnogorsko obalo, da smo opravili intervju s Svetozarjem Vukmanovićem-Tempom, tedanjim najožjim Titovim sodelavcem, ki je samostojno organiziral in vsklajeval širši odpor v Makedoniji, Bolgariji, Albaniji in Grčiji.

V Bosni smo preneli nekatere detalje dveh partizanskih epopej-ofenzive na Neretvi in Sutjeski, ki sta prišli v zgodovino vojne predvsem zaradi humanih poudarkov-bitke za ranjence. Za desantom na Drvar smo preko Jajca, rojstnega mesta nove Jugoslavije, prispeli na sedaj že vsemu svetu znano Kozaro. Napravili smo precej razgovorov s preživeliimi žrtvami, med drugim tudi z „Majko Kozare“ Daro Banović, kateri so na prsih zaklali oba dve-triletna otroka.

Med zadnje sodi posnetek, ko se je kamera ob zidu spominov na Mrakoviči ustavila na v bron ulitem imenu Georga Schlandra, edinega Avstrijca, ki je na Kozari resnično izpolnil „svojo dolžnost“.

Datum	Kraj	PRIREĐITVE	Prireditelj
Sreda 2.3. 20.00	v kleti BRG Vetrinj	JAZZ S POLJSKE Janusz Munjak (saksofon) in Jarek Smietana (kitara)	Neues Musik- forum Viktring
Četrtek 3.3. 18.30	Literarisches Quartier Alte Schmiede, Dunaj, 1. okraj	NOVA GLASBA IZ SLOVENIJE: Tomaž Svete	
Petek 4.3. 19.30	Skodagasse 20, Velika dvorana, Dunaj, 8. okraj	BRATA – Igra za eno osebo (Žarko Petan) Marka in Branka igra Andrej Kurent. Organizacijski prispevek: 100 šil, za študente: 50 šil.	Dunajski krožek, KSSŠD na Dunaju, Slovensko kulturno društvo „Ivan Cankar“
Petek, 4.3. 19.30	Katoliški dom prosvete, Tinje	KONCERT – Klavirski duo: Alenka in Igor Dekleva	Sodalitas
Sobota 5.3. 19.30	Ijidska šola v Bilčovsu	KONCERT SOLISTOV Sodelujejo: Kristijan Filipič (flavta), Marko Jernej (saksofon), Darija Kapus (klavir), Majda Krivograd (saksofon), Mateja Kert (klavir), Dušan Sodja (klarinet).	Glasbena šola na Koroškem
Sobota 5.3. 19.30	v šoli na Kotu (Sele)	„Malo gora, malo morja“ Dia-Predavanje, Stane Soklič. Nato: Pričevanje domačinov o letu 1938	Slovensko prosvetno društvo „Herman Velik“
Sobota 5.3. 20.00	gostilna Kovač na Obirskem	KONCERT Nastopajo: Moški zbor Vinko Poljanec iz Škocijana, Libuški Trio in Moški zbor Kralj Matjaž iz Libuče	Alpski klub Obir
Sobota 5.3. 19.30	Gospodinska šola v Šentupertu	REDNI OBČNI ZBOR	Prosvetno društvo Lipa
Nedelja 6.3. 10.00	zbirališče: pri Polancu na Cemernici	X. ZIMSKI POHOD ARIHOVA PEČ 1988 in SMUČARSKI TEK V okviru prireditve bo spominskatvo svečanost padlim partizanom pod Arihovo pečjo. Pohod bo ob vsakem vremenu!	SSZ, Slovensko planinski društvo Celovec in SPD Rož
Nedelja 6.3. 14.30	Doma glasbe v Celovcu	KOROŠKA POJE Nastopajo zbori iz Podjune in okolice, Celovca ter moški pevski zbor Filej iz Gorice in vokalni oktet Tro iz Prevalj.	Krščanska kulturna zveza
Nedelja 6.3. 20.00	Pri Joklnu v Celovcu	„PLAŠ TI DAM, DA GA BOŠ NOSIL V SVOBODI“ Liesbeth N. Trallori – Branje in razprava (nem.)	Kulturno društvo Pri Joklnu
Torek 8.3. 13.00	Mladinski dom, Mikschallee 4, Celovec	PROSLAVA OB MEDNARODNEM DNEVU ŽENA	Zveza slovenskih žena
Torek 8.3. 10.00-17.00	Državni sekretariat Dohnal, Ballhausplatz, Dunaj	BEGEGNUNG DER GENERATIONEN Diskusija s pričami časa. Med drugim: Herta Firnberg, Herta Haider, Rosa Jochmann, Ella Lingens, Erika Weinzierl, Ančka Kupper in Katica Pečnik.	
Četrtek 10.3. 19.30	Farna dvorana v Šmihelu	KOROŠKI SLOVENCİ IN PRIKLJUČITEV predava: Dr. Teodor Domej	
Petek 11.3. 18.30	Literarisches Quartier Alte Schmiede, Dunaj, 1. okraj	Slovenska pesnitev v Avstriji: Gustav Januš, Florijan Lipuš in Franc Merkač Dvojezično branje	
Sobota 12.3. 19.30	Farna dvorana v Železni Kapli	ponovitev igre: ČASOVNO VZPOREDJE V BIRKENWALDU Igralska skupina SPD „Zarja“ v Železni Kapli	SPD Zarja, SPD Valentin Polanšek, SPD Trta
Nedelja 13.3. 14.30	Delavska zbornica Kaiser-Josef-Platz, Beljak	KOROŠKA POJE Nastopajo zbori iz Roža in z Gur ter Akademski pevski zbor France Prešeren iz Kranja, Mešani pevski zbor iz Žabnice in Tržaški mešani zbor.	Krščanska kulturna zveza

RAZSTAVE	
Kulturna taberna Pri Joklnu	Risbe sovjetskih mladostnikov (Dušanbe) skupno z Avstrijsko-sovjetskim društvom 22.1.-8.3.
Galerija Tinje	Likovna dela Branka Duha – Akvareli, pasteli in oljne slike. od 20.2. do 25.3.
Galerie im Cafe im Künstlerhaus, Celovec	Plastik – razstava fotografij Petra Paula Wiplingerja do 5.3.
Župnišče, Obirsko	Razstava del Deskoski Ljubča akvareli in risbe; do 6.3.
Kulturna taberna Pri Joklnu	„Ženska razstava“ Ob mednarodnem dnevu žena jo oblikujejo sodelavke celovškega ženskega centra Bella donna.

SLOVENSKI VESTNIK

Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje. **Zastopstvo za Jugoslavijo:** ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. **Letna naročnina:** 300 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 12.000 dinarjev. **Oglaš:** 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 900.000 dinarjev.

Teden slovenske drame v Kranju

V dneh od 24. februarja do 4. marca poteka v Kranju tradicionalni Teden slovenske drame, ki je letos že osemnajstič. Na njem se bodo zvrstile najboljše uprizoritve slovenskih dramskih besedil v lanskem letu. Poleg tega bodo podelili nagrado Slavka Gruma za najboljše novo slovensko dramsko besedilo ter Grün-Filipićevo priznanje za slovensko dramaturgijo.

Selektor France Vurnik je za letošnjo prireditev v Kranju izbral devet predstav slovenskih gledališč iz Ljubljane, Celja, Nove Gorice in Trsta. V komentarju k svojemu izboru je zapisal, da je bilo v lanskem letu intenzivnejše tako režijsko kot igralsko snovanje pri uprizorjanju starejših slovenskih dramskih besedil. Sicer pa so se po njegovem

mněju slovenski gledališki igralci v zadnjem času nekako upehali. Zato v kadrovskih in generacijskih zamenjavah zbirajo moči za nov zalet. Predstave so lani sicer nastajale kot po tekočem traku (na slovenskih odrih so uprizorili 30 domačih dramskih besedil), a bolj kot izraz nuje in volje po preživetju, medtem ko kakih zanesljivih vrhunskih storitev v celoti ni bilo.

Po izboru selektorja v okviru letošnjega Tedna slovenske drame sodelujejo Mestno gledališče ljubljansko s Špansko kraljico Petra Božiča in Ptiči Milana Jesiha, Eksperimentalno gledališče Glej iz Ljubljane z Apokalipso Staneta Majcna, Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane s Slovensko savno Rudija Šeliga, Slovensko ljudsko gledališče iz Celja s komedijo Toneta Part-

ljiča Ščuka, da te kap, ljubljanska Drama z Antigono Dominika Smoleta, Lutkovno gledališče iz Ljubljane s predstavo Polone Kovač Kaj mora sova opraviti jeseni, Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice z Ljudozercer Gregorja Strniše, Slovensko gledališče iz Trsta pa s Cankarjevim Kraljem na Betajnovi.

Po izboru Zveze kulturnih organizacij Slovenije v Kranju nastopa amatersko gledališče s Ptujem z dramo Petra Božiča Človek v šipi. Pri kazali bodo tudi dve monodrami, in sicer Branka Miklavca Beseda Bogu, in Jerce Mrzelove Sklicujem zborovanje. Otrovitvena pa je bila predstava Prešernovega gledališča iz Kranja in sicer Smoletova Antigona.

T. S.

V „Galeriji 61“ spet razstava

Konec minulega leta je „Galerie 61“ po dolgih letih spet priredila likovno razstavo. Lastnik arhitekt Nitsch je že napovedal, da bo razstavniki koncept zajemal umetnike treh sosednjih dežel, Koroške, Slovenije in Furlanije-Juljske krajine. Že tedaj nam je predstavil dela umetnikov iz prostora Alpe-Jadran.

Tako je tudi tokrat; med 21 prikazanimi deli gre za stvaritve slikarjev Ciuhe, Jemca, Logarja, Palčiča, Spacala in Tršarja iz Slovenije ter za koroške likovnike Hokeja, Frohnerja, Ebstra,

Koliga, Kogelnika, Omana, Tragatschniga, Vavra, Kedla, Köchla, Walcherja, in G. Hocke-Stolza, medtem ko Furlanijo-Juljsko krajino zastopata Vecchiet in Zigaina.

Pred otvoritvijo pričujoče razstave je Nitsch predstavil načrt galerije za letošnje leto. Z njim želi nagovoriti širok krog ljubiteljev likovne umetnosti, hkrati pa predstavljati najboljše dosežke s tega področja umetnosti v prostoru Alpe-Jadran. Sedanja razstava, ki poteka pod imenom „Forum 88“, je odprta do 7. aprila letos, vendar

bo v dneh od 16. do 18. marca prekinjena, tedaj bo namreč galerija prikazala nova dela G. Hokeja, ki jih je ustvaril na svoji „ekspediciji“ po Južni Ameriki.

Galerija arhitekta Nitscha pa ne bo aktivna le v svojih prostorih, temveč bo s posebnimi potujočimi razstavami v raznih mestih prikazala dela iz fonda „Galerie 61“, ki je nastal v letih 1961 – 1971. Ob tem se bo pokazala velika dejavnost galerije iz obdobja, ko jo je vodila njegova pokojna žena Josefina.

13. ROŽANSKI IZOBRAŽEVALNI TEDEN od sobote 5. marca do nedelje 13. marca

sobota 5.3.,	14.30	pričevanja domačinov	Borovlje pri Bundru
	19.30	Karl Samonig: Izkušnje z obveznim dvojezičnim šolstvom dr. Peter Gstettner: Medkulturna vzgoja – možnosti in upanja	Kotmara vas pri Mežnarju
ponedeljek 7.3.,	19.30	pričevanja domačinov	Bilčovs gostilna Miklavž
torek 8.3.,	19.30	pričevanja domačinov	Sele farni dom
četrtek 10.3.,	19.30	pričevanja domačinov	Sveče stara šola
	19.30	dr. Avguštin Malle: Zgodovinski razvoj slovenskega šolstva na Koroškem	Radiše Kulturni dom
petek 11.3.,	19.30	dr. Matjaž Sierčnik Pogovor z otroškim zdravnikom	Bilčovs Kulturni dom
	19.30	„O, težki čas, ne vrni se“ pričevanja o letu 1938 in dobi nacizma (video dokumentacija)	Šentjanž Tischlerjeva dvorana
	20.00	dr. Teodor Domej: Koroški Slovenci in anšlus 1938	Rožek osnovna šola
sobota 12.3.,	12.30	dipl. ing. Franc Lombergar: Obrezovanje sadnega drevja, teorija in praksa	Kotmara vas, stara ljudska šola in pri Wa- schnigu, p.d. Gvažnar
	16.30	Spominska proslava pojejo združeni moški zbori	Ljubeljski predor
	19.30	Koncert MePZ „Rož“, vodi Lajko Milisavljevič „Ponižani in razžaljeni“ – pesmi zatiranih narodov	Šentjakob Kulturni dom
nedelja 13.3.	19.30	Dan domačih jedil Domače priče poročajo	Sveče, pri Adamu Radiše, Kult. dom
sobota 19.3.		Ekскурzija v KZ Mauthausen	

Jernej Marko (levo) je potrdil svoje znanje igranja saksofona, Sabina Buchwald pa je pokazala svojo spretnost pri izvabljanju zvokov citer.

Zavidljivi uspehi naše glasbene šole

ANDREJ KOKOT

Čeprav se glasbena šola otepa s hudimi finančnimi težavami, so njeni učenci preteklo sredo nastopili na koncertu v Pliberku v Breznikovi novi dvorani in nam predstavili svoje glasbene dosežke. Prireditelj je bila, kot je dejal Joško Hudl, prav ob 10. obletnici, ko so v Pliberku pričeli z glasbenim poukom.

V teh desetih letih so nekateri učenci dosegli zavidljivo znanje, lahko rečemo raven koncertnih solistov. Buchwald Sabina (citre), Marko Jernej (alt-saksofon), Mateja Kert (klavir), Majda Krivograd (alt-saksofon), Darija Kapus (klavir) in Kristijan Filipič (flavta) so navdušili obiskovalce, zlasti starše, ki so prisluhnili njihovim koncertnim točkam.

Izvajali so dela znanih mojstrov (Račičev, Čajkovski, Chopin, Lipovšek, Mozart, Bach, Beethoven, Haendel itd.). S tem mislimo predvsem Darijo Kapus in Kristjana Filipiča, ki se bosta prvič v zgodovini glasbene šole

udeležila tekmovanja koroške Musikschule v Celovcu, medtem o bo Majda Krivograd nastopila na tekmovanju glasbenih šol Slovenije v Novem mestu. O tem nas je ob tej priložnosti obvestil glasbeni učitelj prof. Lovro Sodja, ki je eden izmed tistih učiteljev, ki doprinašajo k uspehom naših učencev.

Nastop mladih glasbenikov v Pliberku je bil dejansko lep kulturni dogodek. Tega se najbrž vse premalo zavedamo, kajti učenci vadijo na raznih inštrumentih poleg redne obvezne šole, kar dandanes ni tako samoumevno. Tudi staršem, ki svojim otrokom omogočajo obisk glasbene šole, gre vse priznanje, saj s tem brez dvoma bogatijo kulturno podobo naše narodne skupnosti. Mladini, pa tudi obiskovalcem pa odpirajo dveri v svet glasbene umetnosti.

Koncert v Pliberku je brez dvoma potrdil, da glasbena šola ne sme prenehati z delovanjem, ampak da moramo zastaviti vse sile, da bo naša mladina imela tudi v bodoče možnost spoznavati lepote glasbene umetnosti.

Kapus Darija je virtuosno izvajala dela Bacha, Mozarta in Chopina na klavirju.

Moč ali prazna beseda?

MAJDA SUŠA,
Primorske novice, Koper

Dvom o stvarni možnosti obstajanja skupnega slovenskega kulturnega prostora, ki ga je za izhodišče pogovora na temo „Skupni slovenski kulturni prostor – moč ali prazna beseda?“ postavil moderator, novinar italijanske redakcije radia Koper Eros Bičič, ni bil zgolj provokacija.

V pogovoru, ki ga je v mesecu kulture pripravila koprška Zveza kulturnih organizacij 20. februarja v Kopru, so sodelovali Ciril Zlobec, Matjaž Kmecl, Tone Partljič in gosti iz zamejstva, Marko Kravos in Sergej Verč iz Trsta ter Janko Malle iz Celovca. Izhodišče o utopičnosti te zamisli, da je torej skupni slovenski kulturni prostor le ideja, in tako neuresničljiva, je že uvodoma zavrnil Ciril Zlobec:

„Skupni slovenski kulturni prostor je bil najprej realnost in oblika povezovanja. Od tedaj dalje, ko smo ga definirali in tudi

politično opredelili, pa se trudimo dati temu prostoru globlji smisel. V sebi sicer zares skriva tudi utopijo, toda to je pozitivno, kajti tisti, ki ne poznajo utopij, nujno zaostajajo. To seveda ni kompakten organizem in ne vsebuje le vprašanja slovenstva: v zamejstvu je strankarska pripadnost izrazitejša od nacionalne, v matici smo več kot le sperti med seboj, tu je naposled tudi vprašanje emigracije.“ Toda v priznavanju drugačnosti, je po mnenju Cirila Zlobca, smisel in realnost skupnega slovenskega kulturnega prostora.

Prav v odnosu do narodnostnih skupnosti v državi, denimo italijanske v Jugoslaviji, in njihovem priznavanju vidi demokratičnost in možnost neposrednega dialoga. Nedavno javno tribuno v Kopru, na kateri so Italijani glasno in prizadeto opozorili na svoje izginjanje v asimilaciji, je označil kot pozitivno dejanje. Po njegovem mnenju si z inferiornostjo skupnostjo ne moremo prav nič pomagati, pač pa je lahko manjšina s svojo samozavestjo in drugačnostjo možnost za avtentični

dialog med dvema narodoma.

V svojem izjemno duhovitem nastopu je Tone Partljič to težavno pot do avtentičnega dialoga Slovencev z drugimi narodi v Jugoslaviji še plastično podprl:

„Mi razumemo njih slabo, oni nas sploh ne. Med nami so velike zgodovinske in kulturne razlike. Tako imamo na primer le v Sloveniji društvo slovenskih pisateljev, česar seveda ne razumejo, v Srbiji imajo namreč društvo pisaca Srbije, enako v ostalih republikah. Obstoj društva Srbskih pisateljev bi pomenil, da bi bilo k njemu priključenih polovica pisateljev Bosne in Hercegovine itd., kar bi bilo prekoslej označeno za velikosrbsko težnjo.“

Kako na skupni slovenski kulturni prostor in matico gledajo v zamejstvu, sta predstavila Marko Kravos in Sergej Verč iz Trsta. Prvi je poudaril, da je to povezovalje obstajalo že veliko prej, kot se je pojavil pojem o skupnem slovenskem kulturnem prostoru, ki je pravzaprav vzniknil skupaj z razraščanjem krize v Jugoslaviji, in tako tudi v matici. Po njego-

vem mnenju je politizacija nacionalnega vprašanja v matici prekrčevita. Sergej Verč pa se je zelo poglobljeno in primerjalno lotil vprašanja drugačnosti v umetnosti, ki nastaja na tej ali oni strani meje.

Vso tragiko položaja neke maloštevilne manjšine v več-strankarskem sistemu in v državi z drugačno ureditvijo od matične, tragiko življenja na obrobju in nihanja med dvema centroma, je odkril Janko Malle iz Celovca. Na severnem robu je odtujenost matici še izrazitejša. Ob stalnem raznarodovalnem pritisku pa je specifičnost nacionalne identitete v negovanju in ohranjanju jezika samega, zelo kritično in brez predsodkov je analiziral trenutne razmere v slovenski narodni skupnosti na Koroškem, ki ji ob vprašanju dvojezičnega šolstva grozi popolna razcepitev. Hkrati je opozoril na nujnost povezanosti z matico, toda ne v smislu matičnega pokroviteljstva, temveč naj bi v tem odnosu nastopali kot subjekt z vso svojo različenostjo.

NA
KRATKO

H. Artač član DSGU

Naš rojak, skladatelj Hanzi Artač, je bil te dni sprejet v članstvo Društva slovenskih glasbenih umetnikov. S tem je Artač kot prvi koroški glasbenik član tega združenja, kar je brez dvoma tudi priznanje za njegovo umetniško delo.

Hanzi Artač je izdal že samostojno zbirko svojih skladb, tik pred izidom pa je njegova druga izbirka, ki bo nosila naslov „Pevec izpod Obirja“, založila in izdala pa jo bo Delavska enotnost v Ljubljani v zbirki Koroška pota.

Koroška kulturna nagrada

Mihael Guttenbrunner, koroški pesnik, ki živi na Dunaju, je dobitnik Koroške kulturne nagrade za leto 1987. S tem je Koroška nagradila pesnika, ki je s svojo samoniklo poezijo zbudil pozornost doma in v širšem svetu. Pred leti je prejel tudi Avstrijsko državno nagrado za književnost.

Guttenbrunner je tudi velik ljubitelj slovenske literature, zlasti Ivana Cankarja. V svojem zahvalnem govoru po podelitvi je pozdravil tudi slovenske prijatelje v dvorani in tako izpričal svojo vizijo o enakopravnosti in humanem odnosu močnejšega do šibkejšega.

Častno nagrado je prejel prof. dr. Karl Woshitz za znanstveno delo na področju duhovnih ved, medtem ko so nagrade za razvoj prejel Werner Hofmeister (upodabljajoča umetnost), Mihael Kofler (glasba), Mag. dr. Wilfried Franz (znanost) in Christiane Janach (književnost).

Nagrade je ob mali svečanosti podelil deželni glavar Leopold Wagner. Nagrajenec iskreno čestitam!

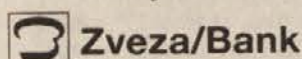
Dobitnik Koroške kulturne nagrade za literaturo Michael Guttenbrunner

DEVIZE / VALUTE

Devizni tečaji 29. 2. 1988

	Nakup	Prodaja
us \$	11.80	11.90
can \$	9.34	9.44
angl. £	20.90	21.16
irl	18.60	18.86
sfr	852.05	854.45
bfr	33.53	33.73
ff	206.66	208.54
hfl	624.06	627.94
dm	700.88	703.72
lit	0.945	0.963
dkr	183.25	184.65
nkr	185.77	187.23
skr	196.99	190.01
fmk	288.90	291.30
esc	8.41	8.77
ptas	10.35	10.51
yen	9.224	9.254

Posreduje

Valutni tečaji 29. 2. 1988

din	0.60	0.90
us \$	11.60	11.90
can \$	9.10	9.70
angl. £	20.45	21.65
irl	18.20	19.20
sfr	846.00	866.00
bfr	32.80	34.00
ff	202.50	212.50
hfl	617.00	633.00
dm	693.50	709.90
lit	0.925	0.975
dkr	180.00	187.00
nkr	182.00	189.00
skr	194.00	201.00
fmk	284.00	295.00
esc	8.10	9.30
ptas	10.10	10.80
yen	9.00	9.30

47 17 18 31 37 (28)

brez jamstva!

22X 211 212 2XX

brez jamstva!

1	17	11	1	7	6	12	7	14	8	17
10	8	1	17	8	6	8	14	3	13	8
8	17	8	11	14	6	14	8	16	8	14
8	14	9	7	8	6	6	1	11	17	3
7	8	9	6	4	14	1	17	6	11	7
6	6	6	1	2	8	13	8	6	6	6
10	3	1	17	8	4	8	6	8	1	17
8	14	17	8	6	11	14	8	6	7	5
1	7	8	4	17	6	8	7	17	11	4
13	8	14	7	11	6	15	14	8	6	17
8	6	17	8	2	6	16	8	14	7	8

Križanka številčnica

Vsa polja v križanki so oštevilčena, enaka številka pomeni enako črko. Za začetek reševanja si pomagajte s spodnjim ključem:

1 2 3 4 5 6 7 8 - pripadnica slovenskega naroda

Uganite zgornjo besedo, nad vsako številko napišite po eno črko in nato s pomočjo številke prenesite v lik. Ostale črke, ki se še nahajajo v križanki, so: C D G I M P R Š in T.

sestavljal Jože Petelin

Debelost je dedna!

Debelost je posledica počasnejše porabe energije in ni odvisna od količine zaužite hrane. To so najnovejši ugotovitve ameriških strokovnjakov za medicino. Prav tako so ugotovili, da je počasnejši metabolizem lahko tudi podedovan, kar potrjuje mnenje nekaterih, da je debelost dedna. Edino doslej znano zdravlilo pa je še vedno večja telesna aktivnost.

Rešitev iz prejšnje številke

1	2	3	4	5	
O	B	J	A	M	E
B	L	E	D	I	
J	E	D	I	L	A
A	D	I	J	O	
M	I	L	O	S	T
E		A		T	

KAROLINA KOLMANIČ
Izzvenela je pesem

„Si to razodel svoji materi?“
„Ni bilo treba. Oče je vse opravil. Kakor vidiš, sta starša ostala samo še znanca, ki se ob redkih srečanjih dobro prenašata.“

„Žal mi je - za oba. Veš, lahko greš malo počivat. Na vrt pogledam. Mislim, da bomo že jedli domačo solato. Doma imamo za prvi maj poleg zimске že tudi berivko.“

Aprilski dež je prijetno osvežil vrt in ozelenil trato. Današnji dan se je rodil s prijaznim sončnim vzhodom, vendar ga je čedalje močnejši veter z juga začel kaziti. Vera si je ogledovala vrt, zlasti so jo zanimali cvetlične grede. Med srebrno sivimi nageljni, ki so nakazovali popke, se je zarastel plevel. Tanki dolgi prsti so se zadirali globoko v zemljo in pulili korenine. Veter ji je temeljito razkuštral dolge, rahlo valovite lase, ki so zakrivali že ves obraz. Popravila si jih je s prstenimi dlani in se zravnila. Tedaj je uzrla Tono, ki je tudi brkljala po vrtu. Ker je ločila obe ograji le ozka pot, se je Vera po dobri kmečki navadi nasmehnila in glasno pozdravila:

„Dober dan! Lepo raste, kaj?“

„Že, samo ta veter ni prijeten. Kaj kmalu bo zopet suho.“

Vera je že opazila, kako sosedja prislanja grablje k svoji ograji in prihaja preko potke.

„Me veseli, da imam tako prijazno mlado sosedo. Sosed je večkrat pomembnejši od sorodnikov. „Žlahta“ je tako več ali manj skregena - zaradi dediščine. Že veste, kako je na vasi. Vse življenje se niso poznali, ko pa posestnik umre, pridejo iz vseh strani kakor mrhovinarji.“

„No, mi vemo samo za vaščane, mislim pa, da tudi v mestu ni nič bolje. Tudi meščani izvirajo bogatega sorodnika na petem kontinentu.“

„Sem videla“, je skrivnostno nadaljevala, pokazala vrsto lepo raščene zob, modre oči so se zasvetile in obraz je zdrav zardel, „sem videla, da se je vaša gospa nekam odpeljala.“

„Res, k neki znanki. Malce dopusta ji dobro de.“

„Če bi bila doma, si jaz ne bi upala z vami tu klepetati. No, pa to tako poznate“, je malo-

marno zamahnila z roko in se previdno ozrla po okolici. Ob tem si je potegnila ruto globlje na čelo, potisnila podnjo goste lase, ki so nad tilnikom spleteni v kito, smešno izbočili ruto.

„Ne, resnično ne vem, kaj ste imeli s taščo. Nikoli ničesar ni rekla, jaz pa nisem spraševala.“

„Je Emil doma?“

„Mislim, da zgoraj spi. Želite kaj? Lahko ga pokličem.“

„Ne, ne, veste, nekaj bi vas rada prosila“, je šepnila in se nagnila bliže.

„Kar na dan z besedo.“

„Telefonirala bi rada, hčeri, veste. Nič ni pisala, tako pa ne vem, če pride za praznike.“

„Prosim, kar pridite. V veži je telefon.“

Premagala je zadržano in se sproščeno nasmehnila.

„Ko pa ne znam. Ničesar ne znam.“

„Imate številko?“

„Številke kolikor hočete. V glavi jih res nimam, so pa napisane.“

„Dobro, prinesite jih. Pokli-

čem vam, vi se kar pogovorite.“

Vera si je šla umiti roke, odločila predpasnik in počakala sosedo na pragu. Ženska je stiskala v roki listek in denarnico. Bližala se je zravnanu, za kmečko žensko s prelahkotno hojo. Polne, pravilno oblikovane noge, ki so jih vedno skrivali škornji, so tičale v nizkih, rjavih čevljih. Pod koleno so škornji zarisali debelo rjavo črto.

„Tukaj je listek. Ljubljana, veste, Ljubljana“, je molela papir iz beležke in oči so ji žarele.

„Kar vstopite in počakajte: nič, šest, ena, sedem...“

Signal onkraj žice. Sekunde nestrnega pričakovanja. Tonin obraz je napet. Oči so razprte. Prsti mečkajo denarnico. Veri nič ne uide. In tedaj:

„Trenutek! Lahko govorite. Sem, ja“, pomoli slušalko in pokaže v mikrofon.

Ženske trdno prime in v hipu zavpije:

„Ja, jaz sem. Boš prišla?“

Vera si položi prst na usta in jo tako opomni, naj utiša glas, nato se odstrani v kuhinjo in zapre vrata, da se ženska mirno pogovarja. Čez nekaj trenutkov plaho potrka in obstane na pragu.

(dalje prihodnjič)

TEDENSKI HOROSKOP

LEV (23. 7. - 23. 8.)

Tudi vam se marsikaj podira. Zato zberite vse sile in se spet postavite na noge. Če boste imeli dovolj poguma za kočljive razmere, boste zmagali.

DEVICA (24. 8. - 23. 9.)

Nekatere zadeve so vam v napoto, zato bodite previdni in ne dajte se zapeljati! V ljubezni boste doživeli lepe trenutke, ki vam bodo dali občutek varnosti. Vaša srečna številka je devetnajst.

TEHTNICA (24. 9. - 23. 10.)

Lepo je, da ste natančni, vendar ne pretirajte v svojih stremeljenjih! Malo več občutka za mnenje drugih ne bi škodilo. Neka oseba komaj čaka, da vas vidi.

SKORPIJON (24. 10. - 22. 11.)

Ni vsakdo navdušen, ko poslušate vaše fantaziranje. Čas je, da stopite na realna tla. Telefonski poziv vas bo razveselil in vam vliil samozavest.

STRELEC (23. 11. - 21. 12.)

Čaka vas vesela novica in skorajšnje potovanje. Zgodilo se bo nekaj nepričakovane-ga. Bodite brez skrbi, vse se bo lepo izteklo. Vaša srečna številka je petinšestdeset.

KOZOROG (22. 12. - 20. 1.)

Preveč časa trditite za „prijatelje“, ki vam ne dajejo pravega zadovoljstva. Zato bodite v bodoče bolj previdni in bolj negujte vašo individualnost.

Vaša srečna številka je dve.

VODNAR (21. 1. - 18. 2.)

Spet so se nekatere zadeve zasukale tako, kot sami veste, da ni prav. Vse sile usmerite v to, da bi našli svoj mir v naravi, ki jo ljubite. Vaša srečna številka je osemdeset.

RIBI (19. 2. - 20. 3.)

Molk ni vedno zlato! Odkrito zagovarjajte svoje stališče in glejte smelo naprej! Čaka vas vesela novica, zato se pripravite in bolje ocenite samega sebe.

OVEN (21. 3. - 20. 4.)

Če boste tako nadeljevali, boste tudi v službi doživeli pravi uspeh. Vaše čustveno življenje je precej neusklajeno, zato bo potrebno več zbranosti in samozvesti. Vaša srečna številka je pet.

BIK (21. 4. - 21. 5.)

Čaka vas razburljivo srečanje. Če se boste obnesli, se bo vse lepo izteklo. Tudi v službi vas čakajo zanimivosti. Telefonski razgovor ob koncu tedna vas bo zelo razveselil. Vaša srečna številka bo petindvajset.

DVOJČKA (22. 5. - 21. 6.)

Proti koncu tedna boste povabljeni na zanimivo potovanje. Skušajte vendarle urediti nekatere zadeve, ki vas že dolgo preganjajo!

Vaša srečna številka je devetindevetdeset.

RAK (22. 6. - 22. 7.)

Preveč ste intenzivni v svojih razmišljanjih. Lahko se tudi motite, zato vam priporočam malo več tolerance do okolice, ki vas v vsakem primeru ščiti. Vaša srečna številka je pet.

DELO V INOZEMSTVU

Izšla je knjiga, ki vas obširno informira o delovnih dovoljenjih, o plačah, delovnih in stanovanjskih razmerah, o vizah, potnih stroških, klimi itd. Dobite tudi naslove podjetij, ki potrebujejo delovno silo v Evropi, ZDA, Kanadi, Zahodni Indiji, Avstraliji in na Daljnem vzhodu. Nudijo vam delo npr. v kovinarstvu, oljni industriji, vrtnarstvu, potrebujejo voznike, turistične vodiče,

zaposlite se lahko v hotelih in restavracijah, kot aupair, na luksuznih križarjenjih.

Če se za toanimate, nam pišite! Brezplačne informacije dobite, če pošljete že frankirano kuverto na naslov:

CENTRALHUS
Box 48, S-142 Stockholm
Švedska.

P.S.: Delovnih mest ne posredujemo!

2. - 8. 3.

TV AVSTRIJA 1

TV AVSTRIJA 2

TV LJUBLJANA

V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI

SR

10.30 Bančni roparji - film; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Risanka; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Trdo, a prisrčno; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Monte Carlo story - film; 21.50 Fantom v paradizu - film; 23.20 Petrocelli; 0.10 Aktualno.

16.00 Wurlitzer; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Pan-optikum; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki - Znanje aktualno - Kulturni žurnal; 20.15 Avstrija 1 - dokumentacija; 21.45 Obrazi Evrope; 21.55 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Šport, poročila.

11.00 Osmi dan; 11.40 Mostovi; 15.50 Osmi dan; 16.30 Mostovi; 17.10 Angleščina; 17.25 Srečni metulj; 17.50 Cyrano de Bergerac; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.30 Dnevnik; 20.05 Film tedna: Ulica črnih hiš; 22.10 Dnevnik; 22.25 Mednarodna obzorja.

ČE

10.30 Avstrija 1; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Pustite nam živeti - prispevek k varstvu narave, človeka in živali; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Prenos iz dunajskega Doroteuma; dražba za akcijo „Luč v temo“; Nezvesta - film; 23.55 Mr. Moto in kitajski zaklad.

16.00 Wurlitzer; 17.15 Ying-yang - pustolovščina na Kitajskem; 18.00 1-2-X (nogomet in toto); 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki - Znanje aktualno - Kulturni žurnal; 20.15 Notranje politični report; 21.05 Dynasty - Denverjev klan; 21.55 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Klub 2.

11.00 Ljubezen ni nikoli nema; 16.15 Videostrani; 18.15 Slovenski ljudski plesi; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Vreme; 19.13 TV okno; 19.18 Zrno; 19.30 Dnevnik; 19.55 Vreme; 20.05 Tednik; 21.10 Na robu teme; 22.10 Dnevnik; 22.25 Jubilejna teveteka; 23.05 Videostrani.

PE

Nezvesta - film; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Calimero; 18.00 Mi; 18.30 Trdo, a prisrčno; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Derrick - kriminalna; 22.05 Šport; 22.50 Čas za umreti - film; 0.25 Polnoč v Havani - razgovor; 1.10 Poročila.

16.00 Wurlitzer; 16.45 Hotel; 17.30 Divjim živalim na sledi; 18.00 2x7 - sedem dni sporeda na 2 kanalih; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki - Znanje aktualno - Kulturni žurnal; 20.15 Vojna brez front - parti-zanska vojna v Jugoslaviji; 22.00 Čas v sliki; 22.22 US-marshall Wyatt Eapp.

11.00 Mednarodna obzorja; 11.40 Noč preplaha; 16.25 Mozaik; 17.35 V znamenju dvojčkov; 17.50 Grizly Adams; 18.45 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Sever in jug; 21.15 Zmagoslavje zahodne civilizacije; 22.05 Dnevnik; 22.20 Disciplina brez milosti; 0.00 Videostrani.

SO

10.35 Monte Carlo Story - film; 14.35 Ledena ptica - film; 16.00 Wurlitzer za otroke; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Magazin za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Šport; 20.15 Rudi Karelšev; 22.40 Yes minister; 23.05 Plesni turnir; 0.05 Aktualno; 0.10 Jazz-mednarodno.

Draga družina; 18.00 Trailer; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki - Znanje aktualno - Kulturni žurnal; 20.15 Hiša ladye Alquist - film; 22.05 Šport; 22.40 Ura uveljavitve - film; 0.30 Aktualno; 0.35 Cesta nasilja - film.

9.55 Enajsta šola; 10.40 Ex libris; 11.40 Slovenski ljudski plesi; Gorenjska; 16.40 Ljubezen med šampioni; 18.45 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Naš utrip; 20.20 Žrebanje 3x3; 20.30 Pop satirikon; 21.00 Vrnitev v paradiz; 21.50 Peter's pop show; 22.45 Dnevnik; 23.00 Igrani film.

NE

11.00 Ura tiska; 14.50 Smrt starega cirkuškega leva - film; 16.15 Poročila za otroke; 16.25 Risanka; 17.35 Helmi - prometni otroški klub; 18.30 X-Large - mladinski magazin; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Tako je - kot se vam zdi - TV-igra; 22.15 Spektrum; 23.00 Slavnostni koncert; Poročila.

11.00 ORF-stereo-koncert; 14.30 Športno popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Mi-specialno; 18.30 Avstrija v sliki; 18.55 Žrebanje lota; 19.00 Čas v sliki; 20.15 Dediščina Guldenburgov; 21.55 Trepetanja srca - film; 23.50 Sedem dni športa; 0.20 Aktualno; 0.25 Čikago 1930.

14.50 Videostrani; 15.05 Kako zelena je bila moja dolina; 16.00 Zaključna revija umetnostnega drsanja; 17.30 Antonova priloznost; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Vreme; 19.16 TV okno; 19.30 Dnevnik; 20.05 Ljubezen nam je vsem v pogubo; 21.00 Zdravo; 22.30 Videostrani.

PO

10.30 Dediščina Guldenburgov; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 D'Artagnan in trije mušketirji; 17.30 Pustolovci; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.30 Trdo, a prisrčno; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.50 Mike Hammer; 22.05 Vojna za Trojo; 22.22 Pozni Richard Strauss.

16.00 Wurlitzer; 18.00 Lindenstraße; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki - Znanje aktualno - Kulturni žurnal; 20.15 Klinika v Schwarzwald; 21.00 Novo v kinu; 21.15 Šiling; 21.50 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Kako pride sol v morje; 0.00 Aktualno; 0.05 Columbo.

16.50 Videostrani; 17.05 Zrcalo tedna; 17.20 Naš utrip; 17.35 Radovedni tačci; maska; 17.50 Legende sveta: Kurent; 18.20 Boj za obstanek: Leteče prikazni; 18.45 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Bratranec iz Amerike; 21.35 Dinar; 22.15 Dnevnik; 22.30 Presej požele-nje; 23.00 Videostrani.

TO

10.30 Smrt starega cirkuškega leva; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Pinocchio; 17.30 Oddaja z miško; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.30 Trdo, a prisrčno; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Univerzum; 21.07 Dediščina Guldenburgov; 21.55 Superflip; 22.22 Ganovenehre; 23.55 High Chaparral.

16.00 Wurlitzer; 17.30 Orientacija; 18.00 Alf - zabavna oddaja; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki - Znanje aktualno - Kulturni žurnal; 20.15 Zveneca Avstrija; 21.07 Zunanje politični report; 21.55 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Klub 2; Poročila.

16.55 Videostrani; 16.30 Šolska TV; 17.30 Pamet je boljša kot žamet; 17.35 Periskop; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Vreme; 19.01 Obzorik; 19.30 Dnevnik; 19.55 Vreme; 20.05 Kmetič; 21.10 Osmi dan; 21.50 Dnevnik; 22.05 Vsak regrat dobi enkrat lučko; 22.10 Videostrani.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10-19.00

Sreda, 2.3.
Dobra volja je najbolja.
Večerna 21.00-22.00

70 let organiziranega kulturnega dela med koroškimi Slovenci - odlomki iz prve skupne proslave obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev ob kulturnem prazniku.

Četrtek, 3.3.
Rož - Podjuna - Zilja.

Petek, 4.3.
Magazin novih knjig: Psihologija za vsakodnevno rabo.

rabo: Misli, delati, živeti ustvarjalno.

Sobota, 5.3.
Duhovni nagovor (R. Pinos).
Voščila (D. Urschitz).

Nedelja, 6.3.
„Koroška poje“. Posnetek popoldanske prireditve KKZ v Celovcu.

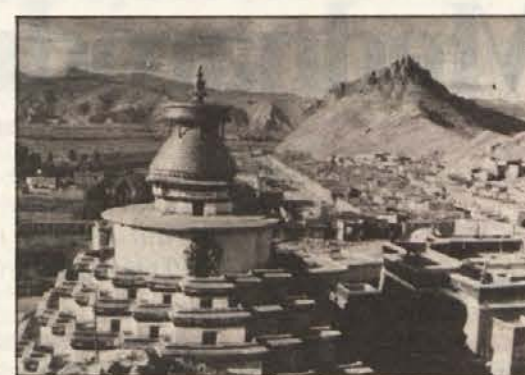
Ponedeljek, 7.3.
Pričevanja (16). Polpreteklata zgodovina koroških Slovencev.

Petek, 4. 3. 1988 - Knjižni magazin Misli, delati, živeti ustvarjalno - psihologija za vsakodnevno rabo

V središču knjižnega magazina bo predstavitev knjige „Misli, delati, živeti ustvarjalno“ slovenskega psihologa Vida Pečjaka. Že leta se Pečjak ukvarja z različnimi vidiki človekove ustvarjalnosti. O tem je napisal tudi scenarij za TV-film „Misli ustvarjalno“. Prav ta film je bil spodbuda in podlaga za novo knjigo, ki je lani decembra izšla pri Državni založbi Slovenije.

6. 3. 1988 Nedeljska oddaja: 18.10-19.00 Delni prenos pevske revije „Koroška poje“

Že tradicionalna je prireditev Krščanske kulturne zveze „Koroška poje“. Letos bo tudi ta prireditev namenjena spominu na ustanovitev krščansko-socialne zveze za Koroško pred 88. leti. Na prireditvi bodo sodelovali zbori iz Podjune in celovške okolice. Povabljeni pa so tudi zbori iz sosednje Slovenije in Italije.

Himalaja tudi za turiste?

Torek, 8. 3. 1988, TV A1, 20.15 - 5. in zadnji del pohoda po območju Himalaje prikazuje predvsem turistične zanimivosti - dolino Kathmandu, samostane skalnatih puščav Ladakh in Lhasa in nenazadnje tudi nekdanjo palačo Dalai Lama. Bo tudi Himalaja žrtev masovnega turizma, ki povsod zapušča neizbrisne posledice, ali pa bodo odgovorni varovali bogastva pred zapadno civilizacijo? Bo pogum kos vabljenemu denarju?

Ljubezen ni iz plesne nikoli nema zakladnice

Četrtek, 3. 3. 1988, TV LJ1, 11.00 - „Ljubezen ni nikoli nema“ je nadpoprečen film s presrečljivim začetkom in spravljenim koncem. Šok začetnih prizorov je bržkone podoben šoku nemih ljudi v hrupnem svetu. Fizična prizadetost, zaradi katere so drugačni od drugih, jim prinaša nemalo težav in frustracij.

Četrtek, 3. 3. 1988, TV LJ1, 18.15 - Kdor je zamudil prvi krog oddaj slovenskih ljudskih plesov, ima priložnost, da to nadoknadi. Zaradi velikega zanimanja gledalcev za slovensko ljudsko izročilo, se je glasbeno uredništvo RTV Ljubljana odločilo, da ponovi serijo 24 oddaj iz niza Slovenski ljudski plesi.

Disciplina brez milosti

Petek, 4. 3. 1988, TV LJ1, 22.22 - Gre za prikaz razmer v ameriški vojaški akademiji v državi Carolina leta 1964. Verjetno si je vojaščina povsod podobna, zato je lahko filmska pripoved v precejšnji meri univerzalna. Menda pri tem nobena vojska ne more biti izjema. Čeprav zahteva vojaški dril svoj delež, neizprosna zahteva po disciplini vpliva tudi na tiste, ki so se ji morali neprostoovoljno, kot rekruti, pridružiti. V ospredju je problem rasnega razlikovanja, ki prikaz razmer v ameriški vojaščini še posebej izostri.

Čas smrti

Petek, 4. 3. 1988, TV A1, 22.50 - 6. marca bo slavil svojo 60-letnico Gabriel Garcia Marquez, Nobelov nagrajenec, ki je napisal scenarij za film „Čas smrti“ (Tempo De Morir), ki se nanaša na njegov roman „Kronika napovedane smrti“. Marquez opisuje dramo moškega, ki je v konfliktu med umorom in lastno smrtjo.

Jazz ponoči Milijarde...

Sobota, 5. 3. 1988, TV A1, 0.10 - V oddaji Mednarodni jazz bo tokrat nastopil Hannibal Marvin Peterson Quartett. Posneto je bilo v Metropoli na Dunaju.

Nedelja, 6. 3. 1988, TV A1, 22.15 - Že skoraj vsakodnevno smo v Avstriji soočeni z zgubami v višini več milijard šilingov. Se nam bodo bilo v Metropoli na Dunaju morali opravičiti?

Spremembe zaradi tehnike

Ponedeljek, 7. 3. 1988, TV A2, 17.30 - V 8 nadaljevalkah boste sledili industrijski avtomatizaciji. Serija je prilagojena za široko publiko z interesom za moderno tehnologijo in za probleme na delovnem mestu. Le-ti se z uvedbo tehnike odločilno spreminjajo. Prvi del prikazuje roboterje. Kaj je želja, kaj resničnost, presodite sami.

Zakaj je propadla Troja?

Ponedeljek, 7. 3. 1988, TV A1, 22.05 - „Propad Troje“ je zadnji del oddaje, v kateri bo Michael Wood povzel spoznanja tega zgodovinskega pohoda. Obenem pa bo primerjal arheološka spoznanja z literarnimi deli. Oba vira sta mu dobrodošla za uveljavitev svoje teorije o vzrokih za propad mesta Troje.

Mednarodna sankška tekma SŠK

**SLOVENSKI
VESTNIK**

ŠPORT

Sankaška sekcija SŠK Obir organizira vsako leto mednarodno tekmo. Tudi letos se je v Lepeni mudilo 60 tekmovalcev iz Avstrije in Jugoslavije.

Slika: Mohar

Sankarji SŠK: Vili Ošina, Fridi Osojnik, Willi Urschitz, Hanzi Smrtnik, Adi Miklau, Jozi Karničar, Klavdija Miklau (z leve).

Med najbolj uspešne sekcije Slovenskega športnega kluba Obir v Železni Kapli sodi prav gotovo sankška sekcija, ki jo vodi eden izmed vidnih tekmovalcev kapelškega društva Fridi Osojnik. Prav letošnje tekmovalstvo so v Kapli nestrno pričakovali, saj so za priprave žrtvovali mnogo prostega časa, potem pa jim je manjkajoči sneg grozil prekrizati račune. Morali so odpovedovati tekmo za tekmo, pa tudi mednarodna tekma nad Lepeno je bila ogrožena.

Za to nedeljo pa so končno le razpisali tekmo, ki pa jo je spet ogrožal sneg, ki je naletal vso soboto. Z veliko požrtvovalnostjo samih športnikov, pa tudi odličnega štaba funkcionarjev SŠK Obir, so za nedeljsko tekmo vendarle še pripravili izvrstno progo, na kateri je tekmovalo vsega skoraj 60 tekmovalcev, ki so se pomerili v raznih skupinah posameznikov ter v dvojicah. Naj povemo, da so se odrezali še bolje kot so to sami pričakovali. Fridi Osojnik je v pogovoru s Slovenskim vestnikom izjavil: „Dejansko si nismo mislili, da bomo zmagali kar v treh skupinah. Sam sem sicer upal, da

bom prvi v splošnem razredu športnih sank, vsekakor sta presenetila Adi Miklau, ki je zmagal pri juniorjih, ter Hanzi Smrtnik, zmagovalec moške skupine v kategoriji tekmovalnih sank. Predvsem Smrtnik se je sicer v zadnjih tekmah vedno bolj približeval prvemu mestu, da pa mu je to uspelo uresničiti prav na domači progi, nas je vse še bolj razveselilo.“

To nedeljo pa ima Hanzi Smrtnik tudi še priložnost doseči svoj doslej največji uspeh. Na Čajni bo zadnje tekmovalstvo za koroški pokal, v katerem po skupnem seštevku vodi. Prav tako dobre izglede ima tudi v dvojicah z Jozijem Karničarjem, kjer sta doslej na tretjem mestu. Že dan poprej pa bo v Svečah tekmovalstvo Karavanške turneje, ki bo letos odločena na enem samem tekmovalstvu (v Tržiču je manjkalo snega). Tudi tu se Obirčani želijo odrezati, mi pa jim bo mo seveda držali pesti.

Izidi tekmovalstva v Lepeni: Mladinci (športne sank) 1. Monika Obernosterer (Lesachtal); Mladinci (šp.s.) 1. Peter Ladstätter (Lesachtal); Ženske (tek. sank) 1. Sabine Scheik (Sveče); 2. Klavdija Miklau (Obir); Juniorji (tek. s.): 1. Franz Krassnig (Sveče); Moški (tek. s.): 1. Hanzi Smrtnik (Obir); 5. Jozi Karničar (Obir); Seniorji: 1. Franz Wietlsch (Bekštanj); Juniorji (šp. s.): 1. Adi Miklau (Obir); Moški (šp. s.): 1. Fridi Osojnik (Obir); 3. Willi Urschitz (Obir); Dvojice (mladinci) 1. Krassnig/Krassnig (Sveče); Dvojice (moški) 1. Knauder/Knauder (Dellach); 3. Urschitz/Osojnik (Obir). **Andrej Mohar**

9. Ski Tour 3

Letos, 21. februarja je bil spet tek treh dežel, bolje tek prijateljstva. Tokrat je sodelovalo kakih 1.600 udeležencev. Zelo selektivna proga vodi iz Kranjske gore preko Rateč, mimo Fužin in Bele Pечи v hribovito višavje jugovzhodno od Trbiža, prečka avstrijsko mejo ob Maurarjevi kmetiji, se vzpne po gozdu do Souške planote in se tam izteče ob postaji žičnice na tromejo. Časovna omejitev je določena s štirimi urami in pol za moške in ženske nad 18. letom starosti. Najboljši dneva je bil Robert Kerštain iz Slovenije z rekordnim časom 1:13:49, pred Korošcem Michaelom Standmannom. Med našimi rojaki je Franci Urschitz iz Loč dosegel odlično 21. mesto. Prehodni pokal – trofej dr. Julija Kugija – pa je prejela ekipa Slovenije.

Wolteja odlična

Na kvalifikacijskem turnirju za koroško mladinsko šahovsko prvenstvo sta se brata Kristijan in Harald Wolte (oba SŠK Obir) dobro odrezala. 10-letni Kristijan je le enkrat podlegel in bil s 5 točkami drugi (kvalifikacija je torej le tesno zgrešil), Harald pa je v B-skupini iz šestih partij zbral 4,5 točke in se uvrstil na 4. mesto.

Brez izgledov pa je bila tokrat SŠZ Cartrans I, ki je podlegla Wolfsbergu z 2:6. Wolfsberžani, pri katerih je na prvi deski igral premočni Štucl iz Celja, niso izgubili niti ene partije, za SŠZ so remizirali le Franci in Herbert Rulitz, Gorazd Živkovič in Brane Kolter. Ostali slovenski šahisti so se morali po trdovratnem upiranju predati. Bo pa drugič bolje! Novi cilj SŠZ: Uvrstitev med prvih pet.

Smola Užnika

Četrti tek za Tyrolia-pokal otrok se je za smučarje ŠD Šentjanž začel bridko: Daniel Užnik je že na začetku slalomske proge padel, a se je pobral in nadaljeval tekmovalstvo. Z napadalnim drugim tekmovalcem pa se je kljub temu uvrstil na drugo mesto. Zmagal je Schönfelder (Peca), ki zdaj z Užnikom zaseda prvo mesto v skupnem seštevku. „Razočarala“ je tudi Marion Maloveršnik, bila je tokrat le šesta, v skupnem seštevku pa je še vedno tretja. V moštvenem seštevku pa Šentjanž še vedno vodi s 15 točkami prednosti. Upamo, da bodo prednost obdržali.

Klub Nautik Korotan ima nov odbor: predsednik je Lojze Dolinar, podpredsednik Janko Urank, tajnik pa Franc David. Blagajnik je Aleš Šimenc, kontrolorja pa sta Marijan in Anton Sturm.

Uspehi, uspehi...

Zmagovalci škofijskega prvenstva so selski smučarji: Romi Dovjak, Niki Mak, Anja Dovjak, Ivan Kelih, Manuela Pristovnik, Aleksander Mak, ter Lidija in Werner Oraže.

NTK Celovec vodi

Prvo moštvo NTK Celovec še kar naprej odlično nastopa v tekmovalstvu drugega namiznoteniškega razreda-sredina. Potem ko so Marko Kupper, Marjan Velik in Franc-Jozef Smrtnik že po jesenskem delu prvenstva zasedali prvo mesto v svojem

razredu, so to svoje vodstvo v prvih dveh tekmah še utrdili. Celovski KVG so premagali z 8:2, Področje, ki je imela le točko zaostanka, pa s 7:3. Predvsem drugi uspeh je bil izredno pomemben za nadaljnji razplet prvenstva, saj je Področje še vedno najmočnejši tekmelec slovenskih igralcev. KAC, po jesenskem delu z istim številom točk drugi, je namreč v vigrednem delu oslabiljen, saj igra njegov najboljši igralec Slamanig vigredi v višjem razredu.

Tudi drugo moštvo NTK Celovec je že osvojilo prvo točko: porazu proti KAC (0:10) je sledil remi z Modestusom. Tokrat so točke osvojili: Andrej Mohar (3), Mirko Picej (1) ter dvojica Mohar/Picej. Mohar je trenutno tudi najboljši igralec druge ekipe z razmerjem 16:14. V naslednjem kolo pa bo igral za prvo moštvo, saj bo Velik na pripravah nogometne ekipe SAK.

Deset kolajn

Na olimpijskih igrah v Calgaryju je Avstrija osvojila 10 kolajn: 3 zlate (Strolz, Wachter, Wolf), 5 srebrnih (Hadschieff, Strolz, Mayer, Gstrein, Sulzenbacher), 2 bronasti (Hadschieff, moštvo-nordijska kombinacija). Na olimpijadi pa je bila uspešna tudi Jugoslavija s tremi kolajnami: 2 srebrni (Svet, skakalci moštveno) in bronasti (Debelak).

Nad 40 ljubiteljev alpskega smučanja se je udeležilo letošnje sankaške tečaje Slovenske športne zveze na južnotirolskem Kronplatzu. Pod vodstvom Danila Prušnika in smučarskih učiteljev Maje in Hanzija Millioniga ter Milana Kuppra so udeleženci izpopolnjevali svoje znanje v smučanju in spoznali izredna smučišča nad Olangom, St. Vigilom in Bruneckom. Ob zaključku smučarskega tedna so se pomerili v veleslalomu. Čas dveh izžrebanih tekmovalcev se je sešel in upošteval za uvrstitev. Najboljše dvojice: 1. Daniela Urank/Franci Kukovica 1:07,52; 2. Heidi König/Robert Zupanc 1:07,70; 3. Tanja Prušnik/Jernej Čelik 1:08,04; 4. Marta in Herman Germ 1:08,67; 5. Miša Warasch/Jurij Dimpelnic 1:10,23; 6. Florijan in Adolf Krivograd 1:11,94; 7. Slavka Kukovica/Marko Petelin 1:12,32; 8. Brigitte Prušnik/Horsti Svetnik 1:12,83; 9. Milka Kušej/Matjaž Urank 1:13,10; 10. Andrea Urank/Franc Zankl 1:13,68;

Slišali smo, da so bile tudi večerne ure ob pustovanju – na obisku je bila nam vsem znana Mica iz Podjune – v diskoteki in pri kegljanju na ledu, kjer se je Mica izkazala, prav prisrčno.

TERMINI

NAMIZNI TENIS

Petek, 4. 3. 1988 Sele II – SCA Sentvid (19). ZSM Škocijan – Sele IV (19).

Ponedeljek, 7. 3. 1988: Saturn Celovec – NTK I (19).

SMUČANJE
Sobota, 5. 3. 1988: Finale Tyrolia-pokala (Poden, 10).

SKOKI
Nedelja, 6. 3. 1988: Mednarodna tekma SŠK Obir (Podrtnik, 13).

ARIHOVA PEČ

Ob 40. letnici ustanovitve Slovenske športne zveze prirejajo SŠZ, SPD „Rož“ in SPD, jubilejni X. zimski pohod Arihova peč 1988 in smučarski tek v spomin na padle borce pod Arihovo pečjo in opomin na 50. obletnico priključitve Avstrije k nemškemu rajhu. Pohod in smučarski tek bosta v nedeljo, 6. marca 1988 s pričetkom ob 10. uri pri Polancu na Cemernici (Hodnina) nad Sentjakobom v Rožu. Prijave sprejemajo na dan prireditve med 9. in 10. uro. Startnina znaša 50 šilingov (za odrasle) oz. 40 šilingov (za otroke). Vsak udeleženec dobi diplomu. Najboljši prejme spominsko plaketo Slovenskega veselnika.